

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

SKOLEÅRET 1962—63

Statens pædagogiske Studiesamling
København

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

Beretning
for skoleåret 1. august 1962—31. juli 1963

Ved skoledirektør
N. P. ANDERSEN

Indholdsfortegnelse.

<i>Administration, ledelse og tilsyn:</i>		Skolespareafdelingen	61
Skolekommissionen	3	Esbjerg og omegns skolescene ..	62
Byrådets skoleudvalg	3	Esbjerg og omegns skolebio ...	63
Skolenævnet for Veldbæk skole	3	Fortsettelsesskolerne m. v. ...	63
Skolevæsenets administration ...	3	Esbjerg kvindeforeningers bør-	
De kommunale skoler	4	neparkering	69
Lærerrådene	5	Esbjerg årskursus for lærere ...	70
Skolelægeinstitutionen	5	Friluftsbadene	71
Skoletandklinikkerne	5	Sydjysk ungdomskostskole,	
Skolevæsenets kontor	6	Holsted	72
Fælleslærerrådet	6		
Skolepsykologisk kontor	6	<i>Skolevæsenets fritidsvirksom-</i>	
Rendbjergghjemmet	6	<i>heder</i>	54
Feriekolonien i Sønderho	6	Svømning	54
Feriekolonien i Rendbjerg	7	Skolehaverne	56
Feriekolonien i Stenderup Hage	7	Sang og musik	57
Skolebespisningen	7		
Skolevæsenets socialrådgiver ...	7	<i>Sundhed:</i>	
Fortsettelsesskolerne	7	Skolesundhedsplejen	39
Ungdomsnævnet for Esbjerg		Tuberkuloseundersøgelsen	41
købstad	7	Skoletandplejen	41
Ungdomsudvalget	7	Det skolepsykologiske arbejde ..	43
Aftenskoleudvalget	7	Tunghøreskolen	46
Forældreforeninger	7	Taleskolen	47
		Skolebespisningen	48
<i>Efterskrift</i>	76	Rendbjergghjemmet	48
		Frirejser på statsbanerne	50
<i>Elever:</i>		Svaghørnskolonier	50
Skolesøgende og undervisnings-		Socialrådgiverens virksomhed ..	53
pligtige børn i Esbjerg	27		
Klassetal og børnetal	28	<i>Undervisning:</i>	
Elevforsømmelser	29	Årsprøve og eksaminer	30
Elevunderstøttelser	30	Udsendelse af lejrskoleklasser ..	31
		Skoleidrætsstævnet	32
<i>Lærerpersonalet:</i>		Skolesvømmestævnet	32
Normering	16	Færdslære	33
Til- og afgang i lærerpersonalet	17	Assistenten ved engelskunder-	
Lærerpersonalets fraværelse ...	17	visningen	33
Jubilæer	18	Erhvervsvejledningen	34
Esbjerg lærerforenings instruk-		Skolebotanisk have	34
tionskursus	18	Esbjerg skolevæsenens filmotek ..	34
Lærernes videreuddannelse ...	19	Skoleradio — båndcentral	35
Studierejser til venskabsbyer ...	20	Skolefjernsyn	36
		Udveksling med venskabsbyer ..	37
<i>Regnskabsoversigt:</i>			
Udgifter til skolevæsenet	73	<i>Undervisningslokaler:</i>	
Den gennemsnitlige udgift pr.		Antal undervisningslokaler ...	8
barn og pr. indbygger	75	Udvidelse og modernisering ...	8
		Udlån af lokaler	11
<i>Samarbejdende organer:</i>		Begivenheder i skolernes liv ...	12
Børnebibliotekerne	58		

Administration, ledelse og tilsyn

pr. 1. april 1963.

Skolekommissionen:

Fuldmægtig Wiggo Magnussen, formand.
Konstruktør Richardt Gram, næstformand.
Forretningsfører Magnus Clausen.
Folketingsmand Henning Rasmussen.
Arbejdsmand Ove Kristensen.
Stadioninspektør Aksel Madsen.
Fru Margit Schroll.
Gårdejer Verner Jessen.
Bibliotekar Per Deskov.
Fuldmægtig cand. jur. fru Else Flebo.
Kontorbestyrer Harly Bertelsen.
Fru Helene Sonne
Pedel Victor Mølsted.
Bestyrer Poul Schnack Pedersen.
Fru Grethe Kodal.

Byrådets skoleudvalg:

Advokat Torben Permin, formand.
Fuldmægtig Wiggo Magnussen, næstformand.
Fagforeningsformand fru Marie Rasmussen.
Forretningsfører Magnus Clausen.
Skoleinspektør Ahlmann Nielsen.

Skolenævnet for Veldbæk skole:

Landmand Gustav Lykke, Måde.
Landmand Ejnar Madsen, Tourup.
Fru Eline Carlsen, Nourup.
Fru Viola Jensen, Uglvig.
Arbejdsmand Ove Kristensen (valgt af skolekommissionen).

Skolevæsenets administration:

N. P. Andersen, skoledirektør.
M. Skov Nielsen, ekspeditionssekretær.
Frk. Dagmar Jensen, overassistent.
Frk. Karen Marie Petersen, overassistent.
Jørgen Frandsen, kontorassistent.
Fru Aase Bülow, kontorassistent.
Fru Elfrida Høyer-Nielsen, kontorist.
Fru Birgit Andersen, kontorassistent.
Arne Rachlitz, kontorelev.

De kommunale skoler:

Skolens navn	Skoleinspektører (Træffes kl. 13-14 undt. lørd.)	Viceinspektører
Boldesager skole (B)	P. Kromann, tlf. 2 81 76, priv. 2 37 52	Valther Pedersen K. Bjorholm P. Vedde
Danmarksgades skole (D) m. Anneksskolen	F. Klintø, tlf. 2 08 87, priv. 2 30 09	Carl Dirks Egon Skou
Gammelby skole (Gb.)	Sv. Eg Løkkegaard, tlf. 2 15 92, priv. 2 47 30	Henning Hjuler Fru Maren Madsen
Grådybskolen (Gr.) m. Grådybpavillonen	John Jensen, tlf. 2 33 62, priv. 2 08 54 tlf. 2 95 14	Ejvin Lau Ingv. Schultz E. Bøgh Hansen
Jerne skole (J)	Ahlmann Nielsen, tlf. 2 17 36, priv. 2 28 66	G. Carlsen Bent Madsen (fra 1/5 1963)
Rørkjær skole (R)	Magne Astrup, tlf. 2 21 63, priv. 2 95 36	J. Holmberg Kr. Fr. Larsen Arne Jørgensen
Spangbjergskolen (Sp.) m. Fuglebakkeskolen	Henry Jakobsen, tlf. 2 58 92, priv. 2 24 25 tlf. 2 58 93	H. Rode Petersen Frk. K. Mosegaard Mikkelsen
Stormgades skole (St.)	Sv. Å. Werborg, tlf. 2 02 89, priv. 2 19 45	Frk. Kristiane Sørensen Viggo Nielsen (fra 1/8 1963)
Vestre skole (V) m. Vesterhavsskolen	Frk. Karen Marie Nielsen, tlf. 2 03 95, priv. 2 20 36 tlf. 2 39 13	Vilh. Christensen Niels Nøhr (fra 1/8 1963)
Østre skole (Ø) m. Østergade 71	Hans L. Obling (fra 1/8 1963) tlf. 2 03 08, priv. 2 07 75	Hans Toft Richard Møller (fra 1/8 1963)
Veldbæk skole (Vdb.)	Førstelærer Axel Knudsen, tlf. 2 43 84	

Skoletandlæger	Skolelæger og skolesundhedsplejersker	Lærerrådsformænd	Pedeller
Børnetandl. fru Harriet Kjær-gaard, tlf. 2 36 99	H. Lisager Frk. Helga Christensen, tlf. 2 68 82	Lærer K. Bækg. Knudsen	F. Wobeser
Overtandl. P. Caspersen, tlf. 2 10 20 Reguleringst. S. Å. Vedel-Petersen	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk, tlf. 2 80 43	Viceinspektør Carl Dirks	Herluf Mathiesen E. Starup Jensen
Børnetandl. fru Ingeborg Ha-drup, tlf. 2 94 48	H. Lisager Frk. Anna Justesen, tlf. 2 94 48	Viceinspektør Henning Hjulær	H. C. Stockholm
Børnetandl. fru Lidia Redlich, tlf. 2 30 37	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen, tlf. 2 47 81	Lærer Carlo Thorstensen	Jeppe Lund Vilh. Kjærgaard
Børnetandl. frk. Johanne Spag-ner, tlf. 2 72 71	H. Lisager Frk. Helga Christensen Frk. Ellen Degn, tlf. 2 72 70	Viceinspektør G. Carlsen	A. Schmidt
Afdelingstandl. fru Sigrid Berg Andersen, tlf. 2 34 59	H. Lisager Frk. Ellen Degn, tlf. 2 34 59	Viceinspektør J. Holmberg	Oskar Svendsen
Tlf. 2 72 76	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen, tlf. 2 72 75	Lærerinde fru Inge Wriedt	Axel Nielsen K. L. Palm
Børnetandl. Allan Rohde tlf. 2 38 79	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen, tlf. 2 35 89	Overlærer Viggo Birch	J. Nielsen
	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen, tlf. 2 35 95	Lærer Rasmus Bebe	C. B. Christiansen Vilh. Kjærgaard
	H. Lisager Frk. Anna Justesen, tlf. 2 35 88	Overlærer Børge E. Hansen	P. Rasmussen
	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk		H. K. Stockholm
	Specialister: Overl., dr. med. C. E. Tar-nowski, Spangsbjerg Hospi-tal. Røntgengenneml., tlf. 2 43 90. Overl. S. Fr. Nielsen. Høre-undersøgelser.		

Skolevæsenets kontor:*Kongensgade 34².*

Telefon 2 40 33.

Skoledirektøren	lokal 340	priv. 2 11 13
Ekspeditionssekretæren	» 341	priv. 2 37 26
Overassistenten	» 342	
Ekspeditionen og skrivestuen	» 343	
Båndcentralen	» 364	
Bogholderiet	» 365	

Skoledirektøren træffes skoledage kl. 14—15 undt. lørdag (privat: Havnegade 83).

Ekspedition kl. 9—15, torsdag 9—18, lørdag lukket. Vikaranvisning dog fra kl. 7,30, tlf. 2 45 89 (også lørdag).

Pædagogisk viceinspektør.

Viceinspektør P. Vedde træffes som regel kl. 14—15, lokal 345.

Fælleslærerrådet:

Formand: Viceinspektør Niels Nøhr, Vestre skole.

Skolepsykologisk kontor:*Kronprinsensgade 33.*

Telefon 2 68 44 og 2 65 54.

Ledende konsulent for særundervisningen: N. J. Bisgaard (fra 1/5 1963).

Konsulent: Charles Jakobsen.

Et konsulentembede p. t. vacant. Bestrides af klinisk psykolog fru Inger Matthiessen.

Skolepsykiater: Reserverlæge fru Bodil Hertz, Vedsted pr. Hviding.

Hørekonsulent: Oluf Schultz, Anneksskolen, tlf. 2 80 23.

Talekonsulent: Henning Maig. Hansen, Spangsbjergskolen, tlf. 2 28 79.

Rendbjergghjemmet pr. Egersund:

(Observationshjem).

Forstander Hans Novrup, tlf. Gråsten (046) 5 17 56.

Feriekolonien i Sønderho, Fanø.

Åben i tiden 1. maj—15. sept., tlf. (051) 6 40 16.

Feriekolonien og lejrskolehjemmet Rendbjerg pr. Egernsund:
Åben i tiden 1. maj—30. sept., tlf. Gråsten (046) 5 16 34.

Feriekolonien og lejrskolehjemmet i Stenderup Hage
pr. Varmark:
Åben i tiden 1. maj—30. sept., tlf. (055) 75111 Sdr. Stenderup 129.

Skolebespisningen:
Skolebespisningskøkkenet, Aldershvile Allé 2, tlf. 2 43 78.
Hovmester Erik Olsen.

Skolevæsenets socialrådgiver:
Kongensgade 34². Træffetid kl. 8—9 og — undtagen lørdag — kl. 13—14.
Fru Irene Christiansen, tlf. 2 40 22.

Fortsættelsesskolerne:
Kontor i Anneksskolen, Skolegade 54, tlf. 2 47 37.
Skoleinspektør Henry Mogensen. Træffetid 13—14, undtagen lørdag.
Tlf. privat 2 46 40.

Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad:
Formand: fuldmægtig Wiggo Magnussen.

Ungdomsskoleudvalget:
Formand: fuldmægtig Wiggo Magnussen.

Aftenskoleudvalget:
Formand: skoleinspektør frk. K. M. Nielsen.

Forældreforeninger:
Boldesager skole: Holger Sigård, Dortheasvej 19.
Jerne skole: Richardt Gram, Mimers Allé 16
Stormgades skole: O. A. Bach, Rolfs-gade 91.
Vestre skole: H. C. Jensen, Spangsberggade 26.

Undervisningslokaler.

Pr. 31. december 1962:

Skole	Norm. klassevær.																Ialt			Andre lokaler og bemærkninger				
	3/4 »	» (over 30 m ²)	1/4 »	» (18—30 m ²)	Læseholdsr. (un. 18 m ²)	Gymnastik T: Turnlesal S: Svømmesal	Skolekøkken	Træsøjld	Metalsøjld	Naturlære	Biologi	Geografi	Håndarbejde	Formning	Sang	Læsestue (udlån særsk.) » (komb. m. udlån)	Filmrum	Børnehave	Hobby		Keramik	Norm. klassev. m. v.	Faglokaler	Undervisnings. lok.
Boldesager	20	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	14	39	1 kælderlok.
Danmarksgade m. Annekskolen	17	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	14	32	
Gammelby	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	34	18	52	1 bogb. i kælder *) Heraf 3 m grupperum
Grådybskolen m. Grådybpavillonen	29*) 2	2	3	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	31	19	50	
Jerne	28**)	4	3	1*) 2	1	1	1	2*)	1*)	1*)	1*)	1	1	1	1	1	1	2	1	1	35	20	55	*) Sammen m. Esbjerg sem. **) Heraf 9 m grupperum
Rørkjær	24	1	5	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	30	14	44	
Spangsbjergskolen m. Fuglebakkens skolen	27*) 2	4	2	2	1S	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	33	18	51	Besp. anv. som norm. kl. 6 lok. i kldr., heraf 3 udl. *) Heraf 16 m. grupperum lejede lokaler
Stormgade	21	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	13	38	
Vestre m. Vesterhavs- skolen	15	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	9	26	Besp. anv. som norm. kl. Filmrum i mindre lok.
Østre	4	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	3	7	
m. Østergade 71	16	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	11	29	
Veldbæk	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	5	
	238	16	9	20	27	10	11	8	12	9	8	14	11	8	4	7	7	14	7	3	283	160	443	

Udvidelser og modernisering.

(Ved stadsbygmesterens arkitektafdeling).

Hermed fremsendes redegørelse for særlige arbejder og nyanskaffelser ved Esbjerg kommunes skoler i året 1962—63.

Boldesager skole:

Bygninger: Lydisolering af klassegang i stueetagen. Modernisering af filteranlæg og maskiner ved friluftsbadet. Hovedreparation af svømmebassinet.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. 1 skrivemaskineskab. Reskareoler til sanglokalet. 5 stk. bordplader med bukke. 1 stk. filmskab. 15 stk. bogkasser. 1 stk. bord til lægeværelset. Madrasvogn samt volleyballnet m. v.

Danmarksgades skole og Anneksskolen:

Bygninger: 1 stk. flagstang i gården. Modernisering af omklædnings- og baderum på anneksskolen. Modernisering af fysiklokale og geografilokale. Udskiftning af yderdøre til toiletter. Modernisering af ungdomsskolens værkstedslokaler. Flytning af hegn ved boldpladsen ved Frodesgade.

Inventar: Udskiftning af belysningsarmaturer. Nyt inventar til fysiklokale og geografilokale. Skab til filmsrum. Reol og bogkasser til magasin. 9 stk. blomsterkasser. Skab til symaskiner i håndgerningsklasse. 2 katederstole og 20 taburetter.

Gammelby skole:

Bygninger: Lydisolering mellem kl. 58—59. Alm. vedligeholdelsesarbejder.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. 1 skrivemaskineskab. Reskareoler i forrum til kontor. Udbygning af skabe i keramiklokale og børnehavelokale. Gymnastikmadras til spastikerklasse.

Grådybskolen og Pavillonskolen:

Bygninger: Hovedreparation af opholds- og redskabsskur i ungdomsskolens haver. Omlægning af fliser på svømmebadets tribune.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. Udskiftning af 2 vipper til svømmebadet. Modernisering af tørrerum ved 2 gymnastiksale. 3 stk. Kewistole til viceinspektørlokalet. Reoler og hylder til biblioteket. Opslagstavle til lærerværelset.

Jerne skole og Seminariet:

Bygninger: Reparation af ovenlys i seminarietbygningen. Fyrrum indrettet til rengøringsrum, fjernvarmerum, pedelrum og depot. Reparationer efter svampeforekomster i gulve. Flisebelægning af legeplads ved børnehaven i klinikbygning.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. »Abstracto« udstillingsmateriale til seminariet. 1 stk. støvsuger. 30 stk. stålskamler samt hest til gymnastiksal. 10 stk. bogkasser. 1 klaverstol. 1 slibemaskine til keramiklokalet. 1 håndsprøjte til seminariet. Reolsupplement til bibliotekets læsestue.

Rørkjær skole:

Bygninger: Nyt trådhegn ved botanisk have ud til Blichers Allé. 1 halvtagskur til rekvisitter ved boldpladsen. Parkeringspladser etableret ved »Ringene«.

Inventar: Reol til geografilokalet. 8 stk. kortkasser. 1 stk. skrivemaskineskab. 36 stk. M. H. skolestole. Skab i fysiklokale. 2 stk. madrasvogne og stangspringstøtter til fri idræt.

Spangsbjergskolen og Fuglebakkeskolen:

Bygninger: Omplacering samt opsætning af 2 ekstra højttalere på skolen. Installation til udsugning i fløj G.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. 4 skolebænke til »lille skolegård«. 1 bonemaskine. Reoler til Fuglebakken. 2 stk. borde for episkop og epidiaskop. Bænke i svømmesal og træriste til 3 tørrerum. Cykelstativer i skolegård. Parkeringsplads. Serviceskab i lærernes tekøkken. 1 håndsprøjte i salen.

Stormgades skole:

Bygninger: Etablering af gårdbelysning. Udskiftning af Recitermostat. Tætningslister på vinduer. Forsatsvinduer i sangklassen.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole Udskiftning af el-armaturer. 1 køleskab til pedelbolig. Skab til klasse 35. 1 kateder og 6 katederstole. 4 bordplader med bukke.

Skolepsykologisk kontor:

Inventar: 3 stk. Kewistole.

Skolevæsenets kontor:

Bygninger: Ændringer af kontorlokaler.

Inventar: Reskareoler. Udskiftning af F. M.-antenne.

Veldbæk skole:

Bygninger: 1 flagstang.

Inventar: 1 plæneklipper. 1 stige.

Vestre skole og Vesterhavsskolen:

Bygninger: Expanskogulv i børnehaveklasse — Vesterhavsskolen. Flisegulv i cykelskur — Vesterhavsskolen. Etablering af filmrum i et kælderlokale. Modernisering af køkkenet i pedelbolig. Forsatsvinduer i kl. 11.

Inventar: 1 sæt skrivemaskineborde med stole. Udskiftning af el-armaturer. Stativer til metalsløjde samt 114 stk. fiberkasser. Inventar til filmlokale herunder filmskab. 2 blomsterkasser. Reoler til biblioteket samt ændringer af inventar.

Østre skole:

Bygninger: Bygningsændringer i kælderlokaler til metalsløjde. $\frac{1}{2}$ betonplankeværk i Østergade 71. Pedellejlighed istandsat. Nye udvendige døre til toiletter. Ny varmtvandskedel samt udskiftning af vandledninger.

Inventar: Supplering af skabe og hylder i træsløjdelokale. Reoler til magasin og bibliotek. 1 madrasvogn. Skabe til kl. 9 og 13. 30 taburetter. 1 katederstol. Inventar til metalsløjdelokale. Håndboldmål til gymnastiksal.

Rendbjergghjemmet:

Bygninger: Linoleum pålagt i pigeværelser og gang. Køkkenbordsplade af rustfrit stål.

Inventar: 1 motorplæneklipper. Skabe i hobbylokalet. Udskiftning af gardiner. 1 skibsklokke.

*Feriekolonierne:**Sønderho:*

Bygninger: Udvidelse af værkstedsrum. Hegn ved vestbygning samt beplantning. Installation af kummer i østfløj. Ny mønning på stråtaget i hovedbygning.

Inventar: 1 kartoffelskrællemaskine. Installation af el-ur. El-armatur til »Huldas hus«. 1 plæneklipper.

Rendbjerg:

Bygninger: Beklædning af cykelskuret. Installation af fodvaske i vaskerum.

Inventar: 27 stk. cykelstativer. Udskiftning af senge i lærerværelser. 2 stk el-varmeovne.

Stenderup Hage:

Bygninger: Regulering af grøft.

Udlån af lokaler.

Boldesager skole:

EGF, B 47, Fremad, Esbjerg vægtløfterklub, Aftenskolen, AOF, FOF, FDF, DUI, KFUK-spejderne, Sygeplejeskolen og Sydvestjydsk sportsfiskerforening.

Badet: Esbjerg seminarium, Esbjerg svømmeklub, Esbjerg statskole, Dansk livredning og Statens gymnastikinspektion.

Danmarksgades skole:

EGF, Esbjerg bordtennisklub, FPF, Kursus for bankfunktionærer og Kursus for tandklinikdamer.

Gammelby skole:

Østerbyens boldklub, FDF 4. kreds, DUI, Gammelby søndagsskole, Jiu-klub, FOF, AOF og Esbjerg fortsættelsesskoler.

Grådybskolen:

Dreng- og pigespejdere, DUI, Arbejdernes boligforening af 1932, Esbjerg lærerforening, Esbjerg veteranorkester, Esbjerg postbudes or-

kester, Hermod, EHK, »Kvik«, Esbjerg atletikforening, GUF, »Vestkraft«s badmintonklub, Badmintonklubben »Grådyb«, Esbjerg badmintonklub, Arbejdersamaritterne.

Jerne skole:

Esbjerg seminarium, Jerne idrætsforening, B 47, B 29, Esbjerg aftenskole, AOF, FOF, Jerne mandskor, FPF og Kvindeorganisationernes børneparkering.

Rørkjær skole:

Esbjerg gymnastikforening, Cykelklubben »Sport«, Politiets hjemmeværn, B 47, »Posten«, FPF, Esbjerg aftenskole, AOF, Forberedelseskursus til mellemteknikeruddannelse, 2 mindre orkestre bestående af tidligere og nuværende elever, skolens elevforening og Naturhistorisk forening for Sydvestjylland.

Spangsbjergskolen:

Esbjerg børnehaveseminarium, De blå pigespejdere, »Vesterhavsdrengene«, Esbjerg lærerforening, Esbjerg og omegns skolescene, Aftenskolen, AOF og FOF.

Svømmesalen:

Esbjerg børnehaveseminarium, Esbjerg seminarium, Esbjerg højskole, Statens sømandsskole, Svømmeklubben og Roklubben.

Stormgades skole:

Gymnastikforeningen Hermod, Esbjerg årskursus.

Vestre skole:

EAF, AOF, FDF, DUI, Arbejdersangere, Kvindelig sangforening, Venskabsforeningen, Brandkorpsset, Borgerlig sangforening, Fritidsklubben, Firmaidræt og Ungdomsklubben »Centrum«.

Østre skole:

AOF, FOF, LOF, Esbjerg husmoderforening, Lottekorpsset, Kommunalt kursus, Aftenskolen, Jernbaneorkestret, Spillemandsklubben, EBBK, Auto Forums boldklub, KFUM, Politiet og EFB.

Begivenheder i skolernes liv.

Boldesager skole:

Der er afholdt forældreaftener i 1., 2., 3., 4., 5. og 6. klasser.

Skolens elevforening har afholdt forskellige sammenkomster.

1/3 Foredrag om ungdomskriminaliteten af kriminaloverbetjent Dencker for eleverne i 7. kl.

- 24/9 Skolepatruljerne havde udflugt til Tønder.
 6/3 Møde angående stiftelse af forældreforening. Bankkasserer H. Sigård blev formand. Foreningen har afholdt flere møder.
 11/5 Sang- og musikaften med underholdning af Jerne- og Boldesager skolers kor og orkester.
 29/5 Udflugt til Strandskoven og Kongebrogården.
 21/6 Afslutningsfest for elever og forældre, hvor eleverne opførte »Snyderi«, instrueret af viceinspektør K. Bjørholm.

Gammelby skole:

- 12/11 62 Forældreaften med sang og musik.
 19/11 62 Fest for de ældste elever med dans.
 21/11 62 Forældreaften for 7. almen-klasserne.
 7/12 62 Lærerfest.
 26/1 63 Erhvervsaften for 8.—10. skoleår. Indledning ved forældre og sagkyndige. Fri diskussion. — Dans.
 23/2 63 Fastelavnsfest for de ældste elever med komedie.
 Okt.—april. Afholdt forældremøder i følgende klasser: 3rab, 8b, 5a, 5b, 5c, 5d, 5e, 2a, 2c, 3a, 1e, 6e, 7. klasser.
 2/4 63 Samtaler med forældre i 7abcde.
 4/4 63 Samtaler med forældre i 5abcde.
 10—12/5 63 Slutkampe om BT-pokalen i lands-skolefodbold. Gammelby skole vandt pokalen.
 14/5 63 Fest for gamle elever -- ca. 250 deltagere.
 20/6 63 Afslutningsfest for afgående elever med forældre.

Grådybskolen:

Forældremøder eller konsultationsaftener i alle 9., 8., 7., 5. og bhv-klasser samt i en 1., en 2., en 3., en 4. og en 6. kl.

Fester: Konfirmationsfest, kor- og orkesterkoncert for forældre og andre pårørende, 3 gange fastelavnsfest, 4 gange skolekomedie, fest for tidligere elever. Gymnastiklærerinderne har arrangeret gymnastikopvisning for forældrene.

Gave: Ford (K. S. Kristensen) har foræret skolen en bilmotor, indrettet til demonstration i fysik og værksted.

Ca. 20 besøg af grupper og enkeltpersoner, der er blevet orienteret om skolens arbejde og indretning.

Jerne skole:

Skolens kor og orkester har ved forskellige lejligheder givet koncert på skolen, på Boldesager skole, ved gudstjenester og møder samt på skolen og refugiet i Løgumkloster og har deltaget i radioens konkurrencer for kor og orkester.

Der har været afholdt forældremøder for alle 1. klasser, 5. klasser, 6. klasser, 7. klasser og 8. klasser.

Den 20. februar stiftedes Jerne skoles forældreforening, som i løbet af skoleåret 1962—63 har afholdt to møder, et om standpunktsprøver og et om modenhedsprøver.

Skolen har i årets løb haft besøg af en række skolekommissioner og -udvalg, seminarieelever og børnehavinteresserede.

Rørkjær skole:

Klasseture: Der er foretaget klasserejser til København, Sydslesvig, Bornholm, Ribe, Fanø, Randbøldal (Jelling), Sønderborg (Dybbøl), Norge, Sverige (Lapland), Hamborg, Harzen.

Cykelture: De arkæologiske udgravninger i Sjælborg og ved Myrtue, Roborghus, Varde (museet), »fuglesangsture« i de tidlige morgentimer. Besøg på museet, kunstpavillonen og udstilling fra besættelsestiden.

Skoleudflugter: Strandskoven (små elever) og Munkebjerg.

Skolekomedie: Leck Fischers »Vores egen ø« opførtes ved 3 forestillinger. Mindre dramatiserede ting har været opført ved forældremøder.

Andre arrangementer: Skolebal i tilslutning til to af skolekomediens forestillinger. For yngre elever den ene aften, for ældre den anden. Lærerforeningen afholdt fastelavnsfest med tøndeslagning for børnene. 12 klasser har haft særlige klassearrangementer under festlige former.

Forældremøder: Der har været afholdt 13 forældremøder af forskellig art.

Besøg: Elever fra Åbenrå børnehavesem., Holte børnehavesem. og sem. for småbørnspæd., praktikanter fra Esbjerg, Hjørring og Ribe seminarier samt fra Esbjerg børnehaveseminarium, kriminaloverbetjent Dencker (foredrag for større elever), mr. Holmes (engelskundervisningen), overl. Åge Rasmussen, Århus (engelskundervisningen), viceinspektør Quistgård, Nykøbing F. (værkstedundervisningen), lærer Henning Mogensen, Borup.

Sport: I næsten 2 måneder kunne en del af gymnastiktimerne hænges til Lergravssøen (skøjteløb). Deltog i bymesterskaberne for skolehold i bordtennis, deltog i skolemesterskaberne i håndbold, afholdt interne skolemesterskaber (individuelle) i bordtennis og gymnastik med deltagelse af både piger og drenge, en del af klasserne (pigerne) afsluttede vintersæsonen med gymnastikopvisninger med forældre som tilskuere. En skaktturnering er gennemført.

Lejrskole: Foruden de traditionelle lejrskoleudsendelser har de to ældste hjælpeklasser været 5 dage på lejrskole i Sønderho.

Personaleudflugt til Ribe Kammersluse, Fole, Faarmandshuset, Brøns.

Spangsbjergskolen:

- 1/9 Besøg af seminariet fra Stavanger.
- 4/9 Børnehaveseminariet indvies og får bopæl på skolen i fløj G med indgang fra Bakkevej.
- 5/9 Skoleinspektør Richard Kangethe fra Kenya besøger skolen og fortæller en klasse om sit hjemland.
- 17/9 Lærer Trond Ålvik fra Oslo påbegynder en uges studie af børnehaverne.
- 25/9 Orkester fra Lemgo giver koncert i salen.
- 26/2 og 2/3 Fastelavnsfester.

18/3—25/3 Mejeriudstilling i salen.

4/4 Skolemøde for Esbjerg og omegns lærerkredse.

28/5 Udflugt til Strandskoven, Varde og Århus.

17/6 Sang- og musikaften for forældre.

Endvidere har der været 2 aftener og 2 eftermiddage, hvor 3. klasse for forældrene har vist »Tornerose« og 4. klasse »Rasmus på farten«.

16 forældremøder.

Adskillige deputationer fra ind- og udland har besøgt skolen for at bese bygninger m. v. eller studere børnehaveordningen.

2 klasser — 9a og 7Aa har været på skolerejse til Bornholm og 7Ab til Tyskland.

Stormgades skole:

Skoleudflugterne gik i år for de større børn til Munkebjerg — for de små til Strandskoven.

Efter et velbesøgt forældremøde (over 400 deltagere), hvor skoledirektør N. P. Andersen talte, stiftedes d. 10/12 1962 »Stormgades skoles forældreforening«.

18/2 Jolanda Rodio sang på skolen.

Ved den traditionelle fastelavnsfest opførte eleverne i år ved 3 forestillinger lystspillet »Familiens hvide får«.

19/3 arrangerede forældreforeningen en diskussionsaften om skolebyggeri med særligt henblik på Stormgades skoles behov; indledere var advokat T. Permin, skoledirektør N. P. Andersen, forretningsfører Magnus Clausen og skoleinspektør Sv. A. Werborg.

2/3 havde skolen besøg af folkskollærer Bengt Österberg, Nynäshamn, der holdt foredrag for de større elever.

Vestre skole:

Forældremøder for følgende klasser: bh., 1., 2., 5., 6., 7., 8., 1r.

Foredrag v. kriminaloverbetjent Dencker for 7. kl.

Fastelavnsfest for henholdsvis de ældste klasser og de yngre klasser.

Udflugt til Munkebjerg med 4., 5. og 6. kl., til Varde med bh., 1., 2. og 3. kl.

Konfirmandfest for 1r og 8. kl. i efteråret 1962.

Østre skole:

6/9 Besøg af skoleinspektør Richard Kangethe fra Kenya. Skoleinspektøren holdt foredrag om Afrika for 1r, 9a og 2r.

8/10 Foredrag af forfatteren, maskinmester Aage J. C. Pedersen »Dansk Skibsadoption«.

27/10 Konfirmandfest.

26/11—30/11 9a på studierejse til København.

29/11 Skolens kor sang på KFUM.

2/12 Skolens kor sang i »Vor Frelzers Kirke«.

10/12 Skolens kor sang på »Grundtvigs Hus«.

- 22/12 Juleafslutning i »Vor Frelzers Kirke«.
 23/2 Fastelavnsfest.
 27/2 Kriminalassistent Noll Jensen holdt foredrag om ungdoms-
 kriminalitet for 7. kl. og 2r.
 27/3 Besøg af håndgerningsinspektør frk. Gudrun Hansen.
 30/3—31/3 Skolekomedie. Elever opførte »Vores egen ø« af Leck Fi-
 scher.
 22/4 Besøg af 15 lærere fra Dortmund.
 21/5 Sangaften.
 7/6 Udflugt til Strandskoven.
 11/6 Udflugt til Munkebjerg.
 15/6 Østre skole tildelt en fane fra »Danmarks-Samfundet«.
 I årets løb har der været afholdt en del forældremøder.

Lærerpersonalet.

Det ugentlige løntimetal 1962—63 ville kræve en normering på 535 stillinger ved det købstadordnede skolevæsen fordelt således:

Skoledirektør	1
Skoleinspektører (herunder 1 for ungdomsskolen og 1 konsulent for specialundervisningen)	12
Viceinspektører (herunder konsulenter for special- undervisningen, pædagogisk konsulent samt for- stander for observationshjem	28
Faste lærere (overlærere)	226
Faste lærerinder (overlærere)	212
Timelærere	15
Timelærerinder	21
Faste vikarer	20

I alt ... 535

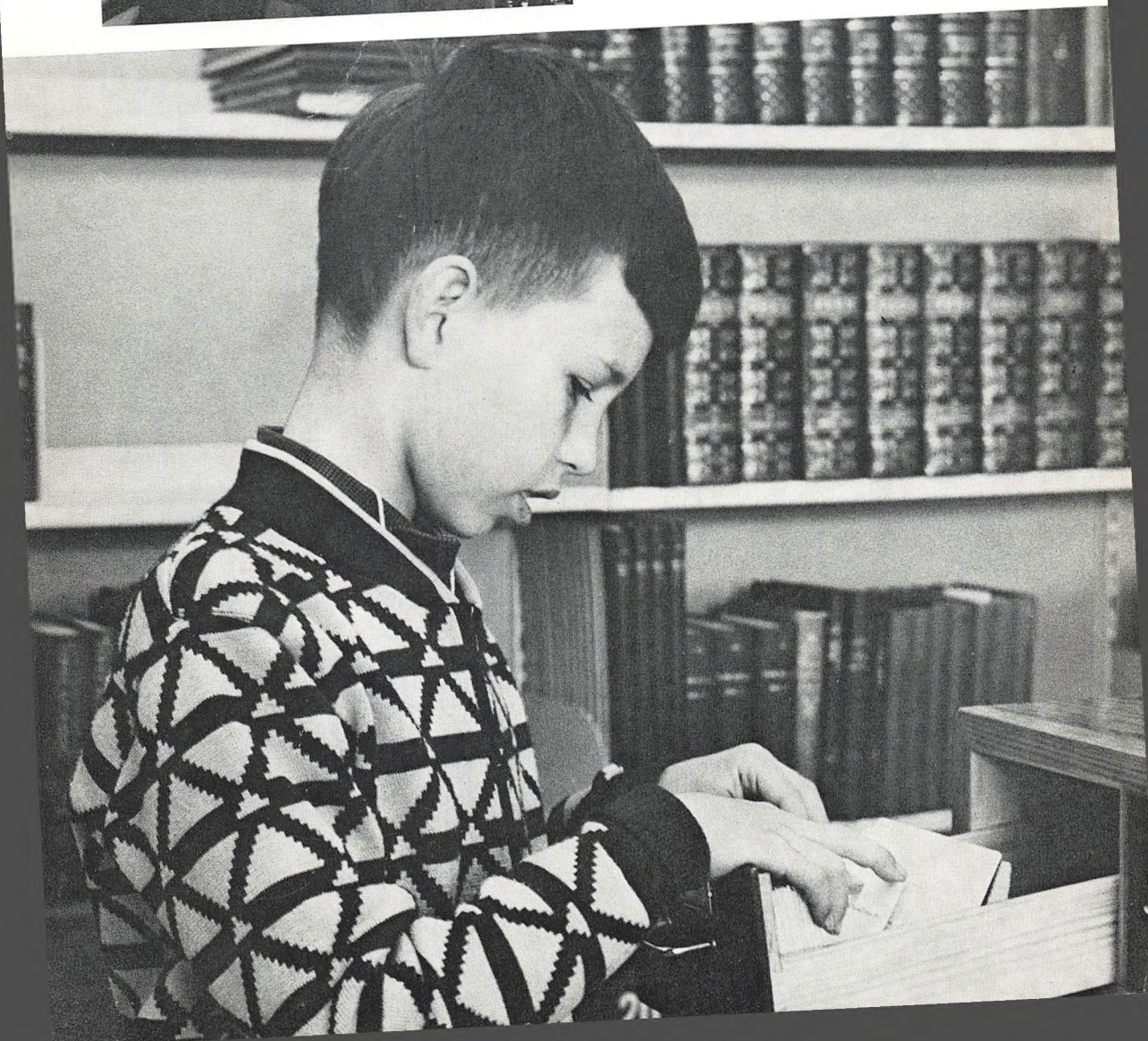
Reglerne om »lærerrationering« gav imidlertid kun adgang til be-
 sættelse af 400 stillinger,
 hvortil kommer følgende stillinger, der ikke omfattes
 af rationeringsreglerne:

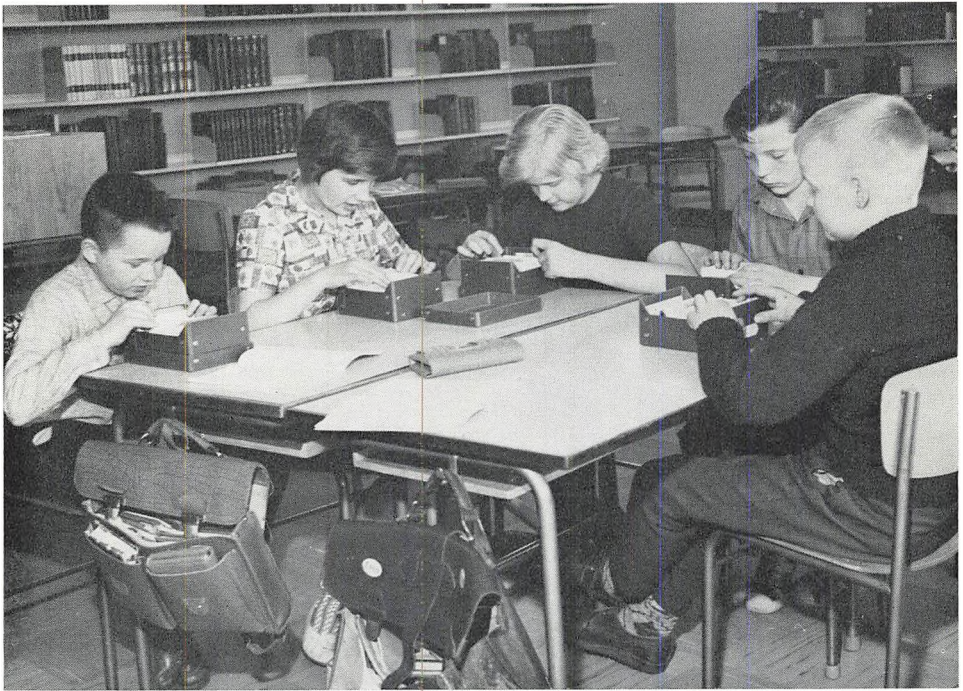
Skoledirektør	1
Ledende konsulent for specialundervisning	1
Klinisk psykolog	1
Timelærerinder (Bhv.)	15

I alt ... 418

Benyt
bibliotekets
bøger.

»I alle klasser
bør der lægges mest mulig vægt på
elevernes opøvelse
til selvvirksomhed«. (Folkeskoleloven § 15).

Til- og afgang i lærerpersonalet i skoleåret 1962—63.

	Tilgang	Afgang på grund af				
		Ansættelse under andet skolevæsen m. v.	Indgåelse af ægteskab	Alder	Anden ansøgt afsked	Dødsfald
Skoleinspektører, herunder konsulent for særundervisningen	1					
Viceinspektører, herunder konsulenter for særundervisningen m. fl.						
Lærere (overlærere)	14	9		1		1
Lærerinder (overlærere)	13	10	2	3	2	1
Timelærere	9					
Timelærerinder	3					

Lærerpersonalets fraværelse i skoleåret 1962—63.

Måned	Lærere			Lærerinder			I alt timer Læ. + Læi.
	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	
August	64	475	539	640	94	734	1273
September	384	796	1180	1375	13	1388	2568
Oktober	527	587	1114	901	31	932	2046
November	700	379	1079	1402	4	1406	2485
December	404	100	504	899	4	903	1407
Januar	563	227	790	1030	20	1050	1840
Februar	592	264	856	1099	76	1175	2031
Marts	1135	343	1478	1378	107	1485	2963
April	912	261	1173	862	94	956	2129
Maj	673	55	728	928	143	1071	1799
Juni	358	3	361	507	130	637	998
I alt	6312	3490	9802	11021	716	11737	21539

	Antal undervisningstimer		Fraværelse	
	Pr. uge	Omregnet til årligt antal timer	Timer	%
Lærere	8061	310348	9802	3,16
Lærerinder	5298	203973	11737	5,75
I alt	13359	514321	21539	4,19

I de under lærerinders sygdom anførte timer er indeholdt 2.677 timer, der skyldes svangerskab og fødsel. Dersom dette antal timer fradrages i anførte antal timer, vil lærerinders fraværelse i % udgøre 4,44.

I de under anden årsag anførte timer er indeholdt 1831 timer for lærere under militærtjeneste, 461 timer for lærere og 342 timer for lærerinder under orlov og 1048 timer for lærere og 293 timer for lærerinder under deltagelse i korte kursus m. v.

Udover de nævnte tal har 3 lærerinder og 1 lærer været på årskursus, 6 lærere (læi.) har stået udenfor nr., 5 nyansatte har aftjent værnepligt (uden lønning) og 1 fast ansat lærer har oppebåret halv løn under militærtjeneste.

Jubilæer.

Skoleåret 1962—63.

40 år.

1/1 1963: Overlærer H. Jensen, Jerne skole.

25 år.

16/5 1963: Hørekonsulent Oluf Schultz.

Folkeskolen.

25 år.

1/8 1962: Overlærer Nielsine Joh. Nielsen, Østre skole.

1/11 1962: Overlærer Gerda R. Løkkegård, Østre skole.

1/12 1962: Overlærer Valborg M. D. Hansen, Boldesager skole.

Instruktionskursus og foredrag.

1. 16. og 17. august:

Atletik med seminarielektor Bjarne Hauger og kml. P. Brogård Andersen.

2. 13. og 14. august:

Kursus for 1. kl. lærere. Dansk: overlærer Knud Hermansen, København. Regning: seminarielektor Hans A. Rasmussen, Århus.

3. 22. november:

Kunstpavillonen — kunstsamlingen. Foredrag, lysbilleder, gennemgang v. arkitekt Jytte Tapdrup og malermester Arne Broch.

4. 12. og 13. december:

Dansk. — Referat. — 8. og 9. kl. v. skoleinspektør Valdemar Madsen, København.

5. 14. januar:

Vurdering. — Karaktergivning v. afdelingsleder Jesper Florander, København.

6. 19. februar:

Byplan — skolebyggeri m. m.

7. 21. februar:

I samarbejde med fysiklærerforeningen. Foredrag og instruktion v. Frode Hjerting.

8. 12. marts:

Udenrigsk orientering v. Juul Andersen.

9. 21. og 22. marts:

Geometri i realafdelingen v. lektor Frans Handest.

10. 30. april samt flere dage i maj:

Fodbold-instruktion v. Arne Sørensen.

Fortegnelse over læreres deltagelse i feriekursus i sommeren 1963.

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
1.	Karen Baungård	Kursus for skolekøkkenlærerlærerinder i Århus	24/6— 4/7
2.	Niels Jørgen Bisgård	Socialpædagogisk Forenings »Socialpædagogiske uge« på Båring Højskole	4/8—10/8
3.	Erik Bobjerg	Fysikkursus hos Phywe, Gøttingen	23/6—29/6
4.	Kirsten Dige	Kursus i Gymnastik på Krogerup Højskole	21/7—27/7
5.	Jørgen Erenbjerg	Skåde sommerkursus 1963, Unge Hjemms højskole, Skåde. Orientering i 8.—9. klasser ..	2/8— 8/8
6.	Svend Melchior Hansen ..	Statens sommerkursus for lærere i formning	29/7—12/8
7.	Birgit Henriksen	Blokfløjtekursus arr. af studiekredsen for blokfløjtellærere i Helsingør	24/6—30/6
8.	Holger Henriksen	Europa bevægelsen i Danmark, studierejse til de Seks' fællesskaber. (I Bruxelles og Luxemb.) ...	2/7— 6/7
9.	Elly Holmberg	Gymnastikkursus	27/6— 5/7
10.	Eva Jensen	Engelskkursus på The Eckersley School of English, Oxford	18/7— 8/8
11.	Mogens Jensen	Summer School of English University of London	17/7—17/8
12.	Flemming Jørgensen	Fysikkursus	23/6—29/6
13.	Ruth Kjærgård	Fysisk opdragelse og levende gymnastik	29/7— 2/8

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
14.	Chr. N. Langelund	Phywes fysikkursus i Gøttingen	23/6—29/6
15.	Sv. Aa. Larsen	Phywes fysikkursus i Gøttingen	23/6—29/6
16.	Kai Mortensen	Dansk-norsk lærerkursus på Voksenåsen — Oslo	30/6— 6/7
17.	Marie Mortensen	Dansk-norsk lærerkursus på Voksenåsen — Oslo	30/6— 6/7
18.	Per Møller Mulvad	Folkeskolens Fagkreds Feriekursus	30/6— 6/7
19.	Aase Bjørnholt Nielsen	Nordisk rytmik Lyngby (musik-kursus)	23/6—29/6
20.	Jørgen Dybvad Olesen	Skåde sommerkursus 1963, Unge Hjems højskole, Skåde. Orientering i 8.—9. klasse	2/8— 8/8
21.	Niels Sevelsted Pedersen	Fortsættelseskursus i metal-sløjd på Dansk Sløjdlærerskole	24/6—13/7
22.	Samuel Pedersen	Skåde sommerkursus 1963, Unge Hjems højskole, Skåde. Orientering i 8.—9. klasse	2/8— 8/8
23.	do.	Folkeskolens Fagkreds Feriekursus i Sønderb.	30/6— 6/7
24.	Aage Gabriel Pedersen	Blokfløjttekursus	24/6—30/6
25.	Anne-Lise K. Rasmussen	Kursus i Tegning/formning	29/7—10/8
26.	Svend Erik K. Rasmussen	Kursus i Tegning/formning	29/7—10/8
27.	Frederik Riis	The English Language Centre, Brighton, England	20/7— 1/8
28.	Kristian Sand	5 musikdage på Båring højskole	29/7— 2/8
29.	Knud O. Schmidt	Bygge- og anlægs-kursus på Askov Sløjdscole	15/7—20/7
30.	Jean M. Soulié	Statens tegnelærerkursus II	1/7—28/7
31.	A. Lehmann Sørensen	Tysk-kursus i Tyskland	30/6—10/7
32.	Gunnar Aagaard Sørensen	Værkstedskursus	1/7—13/7
33.	Carlo Thorstensen	Motorlære	1/7— 6/7
		Udvidet metal-sløjd	15/7—20/7
34.	Metha K. S. Thygesen	Håndarbejds-kursus	24/6—13/7

Studierejser til venskabsbyer.

Studierejse til Eskilstuna.

(Ved lærer Edward Hansen).

I skoleåret 1962—63 tildelte skolemyndighederne i Esbjerg mig et stipendium til en studierejse til Esbjergs svenske venskabsby, Eskilstuna. Jeg var meget glad for at få lov til at foretage en sådan studie-

rejse i skoletiden og vil herved bringe de bevilgende myndigheder en varm tak. Endvidere føler jeg en stærk trang til også ad denne vej at rette en tak til de svenske skolemyndigheder i Eskilstuna med skoledirektør Pär Skallström i spidsen.

Rektor på Fristadsskolen, Inga Jansson, sørgede for, at jeg ikke blev arbejdsløs. Hun arrangerede besøg på mange af byens skoler f. eks. Djurgårdsskolen, Frøslundaskolen, Handelsskolen og Yrkesskolen. Jeg var ikke interesseret i at komme rundt på skolerne for at overvære undervisning, dertil var tiden for knap, men derimod i at komme i kontakt med de forskellige rektorer og lærere og høre, hvordan man løste nogle af de mange problemer i vor tids undervisning. Jeg så lokaler, hvis indretning kostede over tre hundrede tusinde svenske kroner, og det er mit indtryk, at man meget gerne vil ofre penge på børnenes uddannelse i Sverige. Det gør ikke noget, at det koster noget — det er den bedste investering, man har.

Børnene i de svenske skoler har stor valgfrihed. De kan, når de kommer til 8. skoleår, vælge mellem en almenteoritisk linie og en praktisk linie. Den praktiske linie har flere valgmuligheder end herhjemme. Det er mit indtryk, at man virkelig afsætter mange timer til de specialfag, børnene vælger. Hvis man f. eks. vælger handels- og kontorlinien, så er det en handels- og kontoruddannelse, man er begyndt på. Det er mit indtryk, at det var for tidligt at lægge en sådan specialtræning i 8. klasse — det gik bedst i niende klasse. Her havde børnene en sådan modenhed, at de kunne tage mod en undervisning, der bar frem mod et ganske bestemt erhverv.

På handelsskolen så jeg undervisning i maskinskrivning. Blandt andet kontaktede jeg en frøken, der underviste en klasse handelsskoleelever, der viste, at de havde lært en mængde maskinskrivningsteknik. Hun havde bl. a. selv deltaget i verdensmesterskabet i maskinskrivning og nået op på over 15.000 anslag på en halv time, heri også medregnet tiden til isætning af papir. Alle arbejdede selvstændigt, nogle ved elektriske maskiner, andre ved alm. maskiner. Men her arbejdede man også med maskinskrivning 8—10 timer om ugen.

På hjemvejen fra Eskilstuna besøgte jeg en norsk skole nord for Oslo, en skole, som med tiden skulle blive til en forsøgsskole, hvor ganske almindelige lærere skulle have adgang til at lave forsøgsundervisning.

Jeg har på denne tur modtaget en mængde indtryk, jeg har set en mængde positivt, men jeg har også set, at det er ikke altid de store, dyre og flotte maskiner i klasseværelserne, der giver børnene den bedste undervisning og uddannelse. Jeg vil slutte denne korte reportage og ønske, at mange kolleger må få lejlighed til engang imellem at sige farvel til skolearbejdet hjemme for en kort tid at drage ud for at se, hvordan andre løser tilsvarende problemer.

Studierejse til Stavanger.

(Ved lærerinde Marie Reinholt Madsen).

Den 4. marts 1963 påbegyndte jeg den studierejse til Stavanger, jeg længe havde set frem til. Jeg rejste med toget til Aalborg, hvorfra jeg

tog ruteflyveren via Kristianssand til Stavanger. Vejret var i Aalborg gråt og diset, men aldrig så smart vi havde passeret Norges kyst, forsvandt skyerne, og de sneklædte fjelde lå udbredt under os i strålende solskin — i sandhed et betagende syn og en fin og lovende optakt til den kommende uge. Vel ankommet til Stavanger blev jeg indkvarteret i »Rex Hospits«.

Næste morgen blev jeg budt velkommen af skoledirektør Ree Petersen på skolevæsenets kontor og blev her præsenteret for tilsynslæreren for hjælpeoplæringen Jack W. Jensen, der havde lagt en plan for de kommende 3 dage. Jeg havde i forvejen været i kontakt med skoledirektøren og havde ønsket især at se på særundervisningen i dens forskellige former. De kommende dage besøgte jeg nu flere af skolerne — nye som ældre — og blev overalt særdeles godt modtaget såvel af skoleinspektørerne som af de enkelte lærere, jeg besøgte i klasserne. På flere områder er særundervisningen ordnet som her f. eks. hjælpeskoleundervisningen. Tidligere havde man hjælpeklasserne samlet på én skole, men var nu gået over til at fordele dem rundt på skolerne. I øjeblikket er der hjælpeklasser på 6 af byens skoler. Også læsehold har man på skolerne; dog får børnene kun 2 timers ugentlig ekstrahjælp mod 3—5 timer her i byen. På Nylund skole har man iøvrigt 4 eksternatklasser for evnesvage. Disse klasser drives af staten. Hvad der var ganske nyt for mig, var derimod observationsklasserne. Det er klasser, hvor man samler de børn, der har psykiske vanskeligheder af en eller anden art og ikke kan tilpasse sig alm. skolegang. Ofte har disse børn også store adfærdsvanskeligheder. I øjeblikket er der 4 observationsklasser fordelt på 3 skoler med ialt 40 elever. Man har haft disse klasser gennem flere år og har opnået mange positive resultater gennem et intimt samarbejde mellem klasselærere, hjem og skolepsykolog. F. eks. kan nævnes, at ved skoleårets slutning 1962 kunne 17 elever føres tilbage til normalklasse eller hjælpeklasse, men kun nogle få stykker blev sendt på optagelseshjem eller behandlingshjem for nervøse børn, så i mange tilfælde viser det sig, at den hjælp, børnene har fået i observationsklasserne, har hjulpet dem over vanskelighederne. Jeg tror, disse klasser har stor værdi, hvis de får de rigtige lærere; for der er ingen tvivl om, at der kræves utrolig meget af lærerens personlighed og pædagogiske evner, hvis et sådant arbejde skal lykkes.

Foruden almindelige kommuneskoler besøgte jeg også Spastikerhjemmet og et daghjem for evnesvage. En hel dag var tillige sat af til en meget skøn køretur gennem det smukke norske landskab til åndssvagehjemmet »Bakkebo« ved Egersund. Her bor ca. 300 mennesker i alderen 2—ca. 60 år, og hvor var det dejligt at se, hvor godt man har undgået »anstalt«-præget. De bedst udrustede, rent intelligensmæssigt, bor i små samfund i pavilloner med eget værelse, fælles dagligstue, køkken og badeværelse. Det var interessant at se, hvor godt de kunne klare sig selv. Imponerende var det også at se værkstederne, hvor der blev lavet mange smukke ting. En gård har man også samt en smuk kirke. Helt igennem så alt tiltalende ud, og så vidt jeg forstod, skulle »Bakkebo« være ret enestående af sin art her i Norden.

Udenfor skoletiden var jeg på flere ture i Stavanger og omegn bl. a. var jeg på Lindög, en lille ø en ½ times sejlads fra Stavanger. Her lig-

ger et dreng hjem, ensomt, men med en betagende beliggenhed i skærgården. Selve byen, der er på størrelse med Esbjerg, er en blanding af gammelt og nyt. I den indre by finder man smalle gader med charmerende gamle huse og sidst, men ikke mindst en smuk domkirke fra 1100-tallet. Et rigt kulturliv er her også. Man har eget teater, og jeg fik lejlighed til at overvære opførelsen af Strindbergs »Påske«. En anden aften var jeg til koncert i den smukke koncertsal. Begge dele var en oplevelse. De øvrige aftener tilbragte jeg sammen med norske kolleger i private hjem.

Overalt blev jeg mødt med en enestående gæstfrihed og venlighed, og til slut vil jeg gerne sige hjertelig tak til skoledirektør Ree Petersen samt alle de norske kolleger, der på en eller anden måde har været med til at gøre turen til en stor og uforglemmelig oplevelse. Også tak til vore egne myndigheder, der har gjort turen mulig.

Studierejse til Stavanger.

(Ved lærer Rasmus Bebe).

Jeg var på besøg i Esbjergs norske venskabsby, Stavanger, i den sidste uge af marts måned 1963 for at se på skolevæsenet der.

Interessen for at komme på nævnte tur blev skabt for nogle år siden, da jeg ledede skolevæsenets elevudveksling med Stavanger. Elevudvekslingen foregår i sommerferien, derfor er der ikke mulighed for at se skolen i arbejde — hvad jeg gerne ville. Jeg søgte derfor og fik bevilling til en studierejse, som jeg foretog i nævnte tidsrum.

I god tid havde jeg kontaktet skolevæsenet i Stavanger med mine ønsker vedrørende besøg, besøgstidspunkt og sagsområde af særlig interesse for mig.

Da jeg har særlig interesse for undervisning af større børn, var det naturligt, at jeg først aflagde besøg på Framhalsskolen, som er den eneste kommunale skole i Stavanger, der har elever efter det 7. skoleår. Det må siges, at jeg kom på et for skolen meget ubejlignet tidsrum, idet der netop i de dage blev afholdt terminsprøver. Der herskede stor travlhed på skolen; en hel del af den normale undervisning var suspenderet, men alligevel blev jeg meget venligt modtaget af skolestyrer Karmly og hans fortrinlige medarbejdere.

Hr. Karmly gennemgik bevæggrundene for oprettelsen af Framhalskolen og hele skolens virkemåde og placering i det norske skolebillede, i samfundet og overfor erhvervslivet. Endvidere blev jeg gjort bekendt med den skoledebat, der i øjeblikket finder sted i Norge med henblik på en ny skolestruktur. I det hele taget havde jeg nogle lange og interessante samtaler med hr. Karmly — erfaren mand er god at gæste. Enkeltheder vedrørende undervisningen på skolen fik jeg gennemgået af lærerne Dagsland og Dahle, som særligt interesserede sig for erhvervsorientering, erhvervspraktik og kunst i skolen, bl. a. teater.

Mit ophold i Stavanger omfattede også besøg på Storhaug skole og Ulandhaug skole. Begge steder blev jeg meget gæstfrit modtaget og vist rundt. På Storhaug skole havde jeg især glæde af at træffe den dynamiske skolestyrer hr. Vik, som foruden at tale skole med mig var så venlig at køre mig en tur i Stavangers helt gamle bydel. Endvidere deltog jeg i en kammeratskabsaften for skolens orkestermedlemmer.

Jeg havde især glædet mig til besøget på Ulandhaug skole, hvor min gode ven hr. Håvardsholm er førstelærer (viceinspektør). Forventningerne blev i høj grad indfriet.

Som afslutning på besøget inviterede fru og hr. Håvardsholm på en afskedsaften hvor flere af byens ledende kommunale skolefolk med skoleinspektør (direktør) Ree Petersen i spidsen var til stede. Det var hyggeligt og interessant at møde norske kollegaer på uofficielt plan også — skolehistorier og synspunkter om alm. dagligdags ting udveksledes i hurtig rækkefølge livligt anført af skolestyrer Vik.

Afrejsedagen var jeg til afsked på skoleinspektørkontoret, hvor skoleinspektørerne hr. Ree Petersen og hr. Jørgensen ofrede en god stund på mig på trods af stor travlhed med udarbejdelse af budgetforslag.

Jeg siger tak til skolevæsenet i Stavanger for venlig modtagelse. Jeg siger tak til skolevæsenet i Esbjerg, der gjorde rejsen mulig.

Studierejse til Eskilstuna.

(Ved lærer N. Grønbæk).

Baggrunden for min studierejse var først og fremmest at sætte mig ind i opbygningen og målsætningen med yrkesskolen og fagskolen og sammenligne med danske uddannelsesmetoder.

Jeg var bange for, at jeg ikke der alene kunne få et overblik over dette, men min ængstelse blev gjort til skamme. — Byens skoledirektør, Pär Skallström, havde lagt en plan for opholdet, der gav mig fyldestgørende svar på det, jeg var kommet efter. — Jeg fik et svar, som i højeste grad maner til eftertanke.

Endnu er udbygningen i Eskilstuna ikke tilendebragt, men efter skoledirektørens udsagn, vil det ikke være mange år.

Man har tidligere haft en 7-årig skole, som vi havde i Danmark. Denne er nu begge steder udbygget til at være 9-årig. I denne forbindelse har det min interesse at redegøre for slutningen af den 9-årige skoles undervisning i træ- og metalsløjde.

Fra det 7. år har eleverne 30 timer obligatorisk skolegang + 5 timer sløjde eller 3 timer sløjde og 2 timer svensk med maskinskrivning.

Mellem 7. og 8. skoleår findes der mulighed for ændret emnevalg, da eleverne dels kan gå over til decideret sproghold, handelslære o. s. v., men jeg vil kun beskrive mulighederne for de elever, der følger den værkstedsprægede linie. De har i det 8. skoleår mulighed for 4 valg, som omfatter: 1. Teknisk orientering 4 timer, engelsk 3 timer. 2. Sløjde 2 timer, maskinskrivning 2 timer, engelsk 3 timer. 3. Sløjde, boliglære, musik, tegning 4 timer, maskinskrivning 3 timer. 4. Værkstedarbejde, boliglære m. m. 7 timer.

I det 9. skoleår er der et virvar af muligheder. Dels for de som fortsætter efter ovennævnte skitse og dels for de, som har valgt andre emner i det 8. skoleår.

Igen vil jeg beskrive mulighederne for den gruppe, der fra begyndelsen valgte den værkstedsprægede linie med 4 valgmuligheder, da det vil føre for vidt at beskrive de andre gruppers muligheder i dette referat.

Gruppe 1 har i 9. klasse mulighed for at vælge en teknisk linie med 7 ugentlige eller en mekanisk med 22 timer.

Gruppe 2 en praktisk linie med 22 timer eller en teknisk linie med 7 timer.

Gruppe 3 en praktisk linie med 22 timer eller en handelslinie med 22 timer.

Gruppe 4 en mekanisk linie med 22 timer eller en husholdningslinie med 22 timer.

Efter 9. klasse kommer den store nyhed i svensk skolevæsen.

Det er de nye fagskoler. De er en frivillig 2-årig overbygning på grundskolen. Overbygningen er tidsmæssigt sideløbende med gymnasierne, men er eksamensfrie.

Det er selvfølgelig svært på nuværende tidspunkt at afgøre, hvilken status de vil få i svensk erhvervsliv m. m. — Mit indtryk var, at de var særdeles lovende.

Det er meningen at udbygge 4 hovedlinier, som består af følgende:

- En humanistisk fagskole.
- En teknisk fagskole.
- En merkantil fagskole.
- En social-økonomisk fagskole.

Eskilstuna har ikke alle 4 linier endnu, men til min glæde var der en teknisk fagskole, som jeg gjorde til genstand for et nøjere studium.

Jeg troede ikke mine egne øjne, da jeg i denne linies lokaler så en maskinpark, som vi i danske undervisningslokaler kun drømmer om. Der var alt i håndværktøjer til fræsere, bukkemaskiner og drejebænke.

Med andre ord, de ydre rammer for en alsidig uddannelse var til stede. Rammer, der opfordrer lærere og elever til at opnå en uddannelsesstandard, der kan honorere de krav, som industri og erhvervsliv stiller.

Stillet op mod mesterlæren, som vi har her, er der to ting, som er påfaldende. Det første er en kortere læretid. Det andet en mere alsidig og pædagogisk uddannelse.

Jeg er klar over, at disse udtalelser ikke falder i god jord flere steder, men udviklingen må jo fortsætte. Jeg tror, vi må væk fra det system, vi har nu, hvor mange læredrenge det første år af mesteren bliver brugt som stik-i-rend-drenge og af svendene som ølhentere. Samtidig med at industrialiseringen finder indpas på de fleste værksteder, hvilket bevirker, at den gamle praktiske uddannelse på arbejdspladsen ikke strækker til længere, da den ofte er for specialiseret til at give en alsidig uddannelse.

Derfor er det med stor spænding jeg imødeser oprettelsen af Esbjergs værkstedsklasser. Her kan spiren til en omlægning af uddannelsessystemet måske få lov at gro naturligt frem.

Man kan spørge, hvordan kan vi klare det, så må et af svarene under alle omstændigheder lyde: Vi må skyndsomst have fat i egnede lokaler, elever og udstyr m. m. og være med til at frembringe dygtige håndværkere og dermed bedre samfundsborgere. (I de senere år er det gået

den modsatte vej i Danmark, hvor sløjden efterhånden indtager en ynkelig stilling).

I begyndelsen er det sikkert klogt at betragte en kommende værkstedsundervisning som udvidet erhvervsorientering, men kan vi standse der? Jeg mener afgjort nej! Jeg vil vende Rousseaus ord fra »Emile« om og sige: »Vi er ikke alene i lære som mennesker, men også som arbejdere« og helst på en effektiv og hurtig måde, så vi undgår at drive rovdrift på de unge mennesker.

Erhvervsfolk giver råd og vejledning.

Skoleinspektør frk. M. Hald og viceinspektør H. A. Hansen tager afsked med Østre skole.

Elever.

Skolesøgende og undervisningspligtige børn i Esbjerg.

31. december 1962 (folketal: 55.803)	Fra Esbjerg kommune									Fra andre kommuner		I alt
	Under undervisningspligtig alder			I undervisningspligtig alder			Over undervisningspligtig alder			Drg.	Piger	
	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt			
A. Kommunens skoler:												
1. Boldesager skole	56	35	91	354	406	760	122	126	248			1099
2. Danmarksgades skole	24	24	48	249	247	496	141	155	296			840
3. Gammelby skole	71	69	140	454	393	847	66	70	136			1123
4. Grådybskolen	39	42	81	437	419	856	116	133	249			1186
5. Jerne skole	82	75	157	430	423	853	110	101	211			1221
6. Rørkjær skole	54	64	118	385	352	737	84	95	179			1034
7. Spangsbjergskolen	80	70	150	422	328	750	44	52	96			996
8. Stormgades skole	26	44	70	314	289	603	82	85	167			840
9. Vestre skole	30	36	66	204	222	426	48	46	94			586
10. Østre skole	35	21	56	232	258	490	63	53	116			662
11. Rendbjerg hjemmet				11	2	13	1					14
12. Veldbæk skole				13	17	30						30
Heraf fra andre kommuner	497	480	977	3505	3356	6861	877	916	1793	74	95	9631
Herefter fra Esbjerg kommune	1	1	1	10	9	19	64	85	149			169
	497	479	976	3495	3347	6842	813	831	1644			9462
B. Esbjerg statsskole:												
				1	2	3	12	11	23			26
C. Private skoler:												
1. Esbjerg realskole				36	53	89	4	0	4			93
2. Sct. Nicolai skole				10	13	23	2	4	6			29
Tilsammen ...				46	66	112	6	4	10			122
I alt A. B. C. ...	497	480	977	3552	3424	6976	895	931	1826			9779
D.												
1. Underviste i hjemmet ...				4	1	5						
2. Uden undervisning på grund af vedvarende sygdom				3	1	4						
3. På åndssvageanstalt eller Externatskole				23	11	34						
4. På blinde- eller døveinstituttet				3	3	6						
5. I andre kommuners skoler				7	5	12						
6. Endnu ikke indmeldte ...												
Tilsammen ...				40	21	61						
Antal undervisningspligtige børn i Esbjerg				3592	3445	7037						

De undervisningspligtige børn i Esbjerg udgjorde 12,61 % af byens indbyggerantal. Samtlige elever i kommunens skoler udgjorde 17,26 % af byens indbyggerantal.

Klassetrin	Bold.ager skole		Danm.g. skole		Gaml.by skole		Grådyb skole		Jerne skole		Rørkjær skole	
	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.
Børnehaveklasse	4	102	2	48	4	100	4	94	6	157	4	81
1. grundskoleklasse	4	110	3	61	5	131	5	120	6	139	4	120
2. »	5	106	4	106	5	123	5	114	5	139	4	104
3. »	4	105	3	72	5	111	6	118	5	130	4	97
4. »	5	128	3	57	5	117	5	120	4	108	4	115
5. »	4	110	3	61	5	123	5	102	4	96	4	92
6A klasse	2	46	2	43	3	79	2	50	2	61	2	53
6B »	1	31	1	30	2	42	2	56	2	57	2	55
6C »	1	23					1	21				
7A »	2	49	2	39	3	78	3	59	3	66	2	36
7B »	2	51	1	25	2	48	3	69	2	57	1	29
7C »											1	26
8. »	2	45	3	72	2	44	3	60	2	48	2	41
9. »	1	24	1	15	1	12	2	39	2	31	1	21
1. real »	2	46	3	69	2	32	2	47	2	52	2	47
2. real »	2	50	2	41	2	34	2	44	2	48	2	46
IVx »			2	34								
Real »	3	61	2	44	2	32	2	49	2	32	2	32
Hjælpeklasse							3	23			3	29
Tunghøreklasse			1	7								
Læseklasse	1	12			1	12					1	10
Spastikerklasse					1	5						
Observationsklasse												
Real for voksne			1	16								
I alt	45	1099	39	840	50	1123	55	1185	49	1221	45	1034

Optælling efter skoleafdelinger	Klasser	Elever	Elever pr. klasse
Børnehaveklasser	39	927	23,77
Grundskoleklasser	210	4907	23,37
Eksamensfri mellemskole, almen linie	73	1598	21,89
Udelt linie	7	147	21,00
Eksamensmellemskole, boglig linie og realkl. + voksen realkl.	83	1853	22,33
Hjælpeklasser	12	105	8,75
Læseklasser	6	68	11,33
Tunghøreklasse	1	7	7,00
Spastikerklasse	1	5	5,00
Observationsklasse	1	14	14,00
I alt	433	9631	22,24

31. december 1962.

Spangsb. skole		Stormg. skole		Vestre skole		Østre skole		Veldbæk skole		Observ.		I alt		
Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Klasser	Elever	Elev pr. kl.
7	153	3	70	3	66	2	56					39	927	23,77
8	170	4	95	2	44	3	58	1	8			45	1056	23,47
4	102	4	85	3	60	3	63	1	22			43	1024	23,81
4	95	4	97	3	60	3	79					41	964	23,51
6	116	4	87	3	57	3	77					42	982	23,38
4	98	4	76	3	58	3	65					39	881	22,59
2	57	2	40			1	27					18	456	25,33
1	31	1	31			2	44					14	377	26,93
				2	45							4	89	22,25
2	38	2	42	1	24	2	40					22	471	21,41
1	28	2	37	1	26	1	28					16	398	24,88
				2	32							3	58	19,33
2	38	2	42	1	24	1	24					20	438	21,90
1	12	2	31	1	22	1	26					13	233	17,92
1	18	2	34	1	16	1	23					18	384	21,33
1	17	1	23	1	17	1	21					16	341	21,31
												2	34	17,00
		1	25	1	14	1	14					16	303	18,94
1	10	3	26			2	17					12	105	8,75
												1	7	7,00
1	13			2	21							6	68	11,33
												1	5	5,00
										1	14	1	14	14,00
												1	16	16,00
46	996	41	841	30	586	30	662	2	30	1	14	433	9631	461,14

Samtlige forsømmelser i skoleåret 1962—63.

Skole	Forsømmelser i % af de undervispligtige dage:				Ikendte bøder for forsømmelser uden lovlig grund kr.	Indkaldelser	Advarsler
	Sygtom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt			
Boldesager skole	3,12	0,50	0,05	3,67	91,00	3	0
Danmarksgades skole ..	3,37	0,27	0,03	3,67	65,00	7	0
Gammelby skole	2,99	0,40	0,03	3,42	0,00	3	3
Grådybskolen	3,14	0,35	0,03	3,52	47,00	4	6
Jerne skole	3,41	0,39	0,12	3,92	565,00	14	7
Rørkjær skole	3,07	0,36	0,02	3,45	7,00	3	3
Spangsbjergskolen	3,39	0,47	0,05	3,91	44,00	6	3
Stormgades skole	3,44	0,42	0,02	3,88	10,00	2	0
Vestre skole	3,69	0,61	0,01	4,31	0,00	0	1
Østre skole	3,31	0,20	0,05	3,56	8,00	3	7
Veldbæk skole	2,75	0,36	0,01	3,12	0,00	0	0
Alle skolerne ...	3,24	0,39	0,04	3,67	837,00	45	30

Elevunderstøttelser.

Vedrørende uddeling af stipendier til fortsat skolegang i skoleåret 1962—63 med tilskud fra »Ungdommens uddannelsesfond«.

Klassetrin	I alt ansøgninger	Afslag	Bevillinger	I alt udbetalt
8. klasser	71	24	47	24.700 kr.
9. klasser	47	19	28	15.100 —
1. realklasser	66	36	30	15.600 —
2. realklasser	81	46	35	18.650 —
3. realklasser	5	4	1	400 —
IV mellemsk. kl.	7	6	1	550 —
Realklasser	54	29	25	13.100 —
Hjælpeklasser	5	2	3	1.650 —
Ialt	336	166	170	89.750 kr.

Ungdommens uddannelsesfond ydede refusion med 66.900 kr.

Ansøgninger fra 24 udenbys boende elever fremsendtes til de respektive kommuner.

Undervisning.

Skriftlig årsprøve afholdtes i dagene 13., 14. og 15. juni, forældredage 20. og 21. juni.

Realeksamen 1963.

Skole	Klasse	Elever	Drenge	Piger	Heraf bestod
Boldesager	3	61	26	35	60
Danmarksgade	2	44	17	27	44
Gammelby	2	33	21	12	31
Grådybskolen	2	48	23	25	46
Jerne	2	32	15	17	32
Rørkjær	2	31	11	20	31
Spangsbjergskolen	—	—	—	—	—
Stormgade	1	25	11	14	25
Vestre	1	14	10	4	14
Østre	1	14	5	9	14
	16	302	139	163	297

Særlige mellemskoleklasser:

Til eksamen indstilledes fra 2 klasser 33 elever (15 drenge og 18 piger), som alle bestod. Gennemsnit 13,44.

Klasserne er oprettet med 36 elever. 1 er bortrejst. 1 fandt det for svært. 1 forlod skolen på grund af milieuændringer i hjemmet. Det har som sædvanlig været lidt tunge elever, der har klaret sig ved deres arbejdsomhed.

Statskontrolleret prøve efter 9. klasse 1963.

Skole	Antal elever	Heraf til prøve
Boldesager	23	22
Danmarksgade	16	16
Gammelby	11	11
Grådyb	38	38
Jerne	30	29
Rørkjær	22	9
Spangsbjerg	12	12
Stormgade	30	26
Vestre	21	21
Østre	26	26
Ialt	229	210

Udsendelse af lejrskoleklasser 1963.

Før sommerferien i 1963:

Rendbjerg:

- 3/5—9/5 Jerne skole 1. real a + b.
 13/5—19/5 Spangsbjergskolen 1. real a.
 13/5—19/5 Østre skole 1. real a.
 19/5—25/5 Rørkjær skole 1. real a + b.
 25/5—31/5 Gammelby skole 1. real a + b.

Stenderup Hage:

- 3/5—9/5 Stormgades skole 1. real a + b.
 13/5—19/5 Grådybskolen 1. real a + b.
 19/5—25/5 Danmarksgades skole 1. real b.
 19/5—25/5 Vestre skole 1. real a.

Kolding vandrerhjem:

- 25/5—31/5 Boldesager skole 1. real a + b.

Efter sommerferien i 1963:

Rendbjerg:

- 19/8—25/8 Østre skole 8ab.
 25/8—31/8 Rørkjær skole 8ab.
 31/8—6/9 Grådybskolen 8bc.
 6/9—12/9 Gammelby skole 8abc.
 12/9—18/9 Jerne skole 8abc.
 18/9—24/9 Spangsbjergskolen 8ab.

Stenderup Hage:

- 19/8—25/8 Vestre skole 8ab.
 25/8—31/8 Boldesager skole 8ab.
 31/8—6/9 Stormgades skole 8ab.

6/9—12/9 Danmarksgades skole 8ab.
 12/9—18/9 Jerne skole 8a.
 18/9—24/9 Grådybskolen 8a.

Skoleidrætsstævnet 1962.

(Ved lærer Harald Lauridsen).

Det 28. kommunale skoleidrætsstævne fandt sted i dagene d. 21., 25. og 27. september. Ved ind- og udmarch spillede »Vesterhavsdrengene« under ledelse af dirigent B. O. Dalby. Stævnet åbnedes af skoleinspektør F. Klintø i et dejligt efterårsvejr, og det gode vejr holdt alle tre stævnedage, til skolebestyrer A. Bækgård Johansen havde sluttet af med pokaluddelingen. Det smukke vejr gjorde sit til, at et stævne af dette omfang kunne afvikles gnidningsløst, og det giver altid færre tilskadekomne end koldt og fugtigt vejr, et forhold vore trofaste hjælpere »Arbejder Samaritterne« kan tale med om.

Stævnets program var tilrettelagt efter nye retningslinier. I de foregående år var mellemliggende kampe blevet afviklet i løbet af 2 eftermiddage på Statsskolens, Stormgades, Boldesagers og Rørkjær's boldbaner, dette upraktiske og ofte uheldige arrangement er blevet erstattet af en mellemliggende dag på stadion. Samtidig kunne atletikken fordeles bedre, så vi undgik de lange dage fra 9—18, vi har haft de senere år. For planlægningen fik det bl. a. den betydning, at vi kunne samle årgangenes discipliner og derved undgå de fleste uheldige virkninger af en tilfældig forsinkelse. Desuden blev der mulighed for at ændre hold sammensætningen i atletik fra 5- til 2-mands hold, men til gengæld må der ikke mere være »gengængere«, det betyder, at et gymnastikhold vil blive repræsenteret af 8 elever mod tidligere 5, der så deltog i alle discipliner. Der vil i den nye form være gode muligheder for at skabe et virkeligt godt stævne.

Skolesvømmestævnet 1963.

(Ved overlærer Erik Vind).

Skolernes årlige svømmekonkurrencer blev afholdt i Grådybbadet fra den 26. august til den 30. august.

De første 4 dage foregik udtagelserne og generalprøven til selve stævnet: fredag den 30. august fra kl. 15,30 til kl. 18,00.

Hvert klassetrin fra og med 6. klasse deltog med 4 piger og 4 drenge, der svømmede 4 × 25 m tvungen holdkapsvømning:

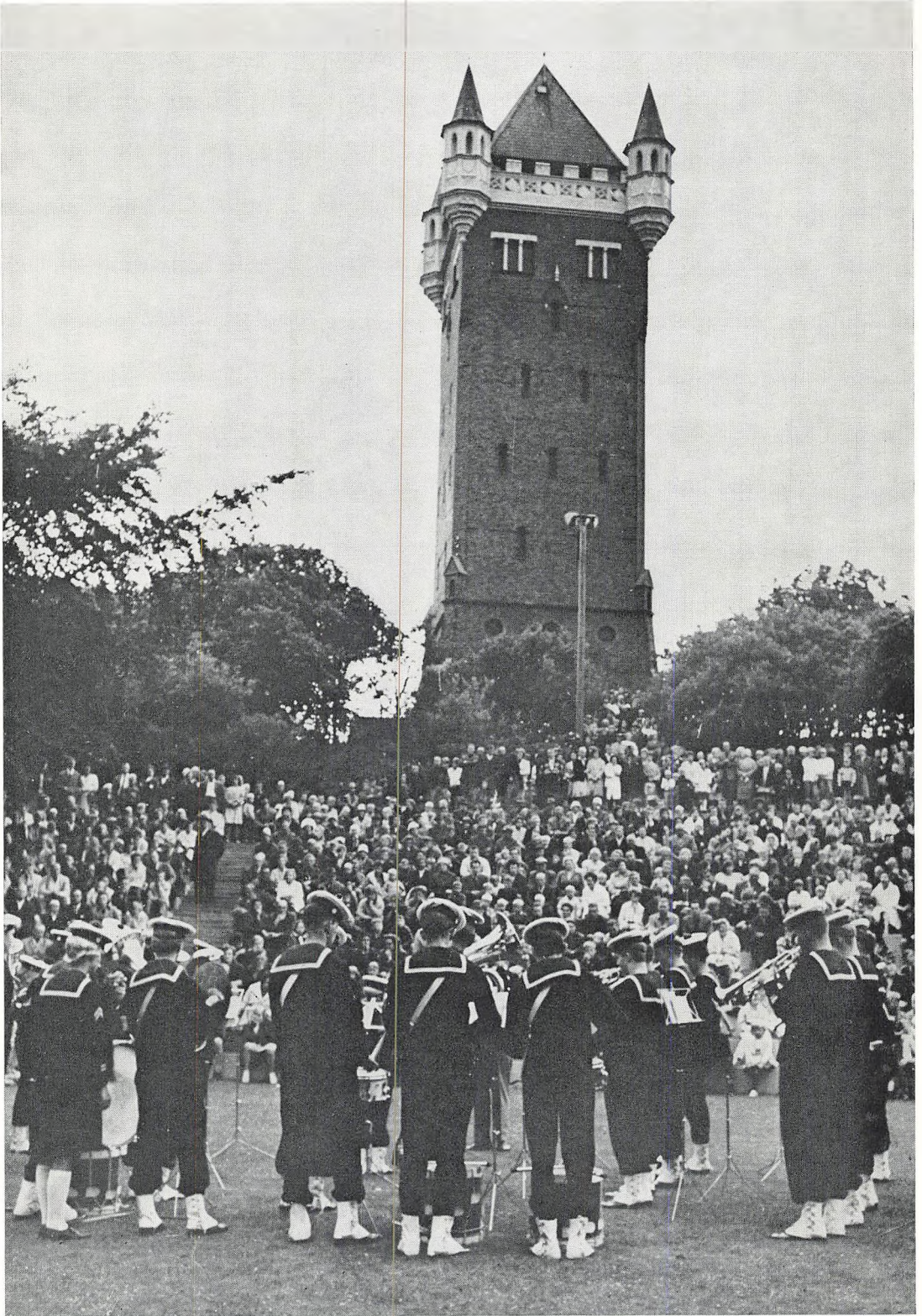
1. bjergning,
2. brystsvømning,
3. rygsvømning,
4. fri svømning.

324 svømmere fordelt på 81 hold deltog. Desuden deltog 2 hold fra sømandsskolen og lærere fra Spangsbjerg, Rørkjær og Grådyb. Der var konkurrence i kunstudspring fra 3 m vippen, og 10 dygtige piger gav opvisning i kunstsvømning. I vandpoloturneringen vandt drenge fra Boldesager over Stormgade.

»Skolebiblioteket
er den røde tråd
i den blå betænkning«.
(Johs. Nielsen).

Vesterhavsdrengene i Byparken.

Oversigt.

Skole	6. kl.		7. kl.		8. årg.		9. årg.		10. årg.		I alt	Nr.
	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.		
Boldesager	4	3	3	4	1		4	4	3	4	30	1
Danmarksgade	3							1			4	7
Gammelby											0	—
Grådyb		2	4		4	2	2		4	3	21	2
Jerne				2		1					3	8
Rørkjær				1		4	1	3	1		10	5
Spangsbjerg	1	1		3	3	3	3				14	3
Stormgade	2	4	2		2					2	12	4
Vestre			1								1	9
Østre								2	2	1	5	6
Esbjerg realskole											0	—
Esbjerg statsskole											0	—

Der gives 4 points for 1. plads, 3 points for 2. plads, 2 points for 3. plads og 1 point for 4. plads.

Der er udsat 2 pokaler. Een for skoler med svømmebad (Boldesager, Grådyb og Spangsbjerg) og een for de øvrige skoler.

Den første vandt Boldesager, medens Stormgade vandt den anden.

På grund af begrænset tilskuerplads foregår uddelingen af billetter på den måde, at hver deltager får 3 billetter at disponere over. 12—1500 tilskuere fulgte interesseret konkurrencerne. Alt forløb programmæssigt og uden uheld. Stævnet blev ledet af svømmelærerne: Ebbe Arentoft, Ketty Hansen, Flemming Jørgensen, Svend Madsen, Kaj Mortensen, Gunnar Dakin Petersen og Erik Vind.

Færdselslære.

Politiets færdselslære på skolerne har omfattet instruktion af og tilsyn med skolepatruljerne på skolerne: Boldesager, Grådyb, Stormgade og Spangsbjerg samt oprettelse af skolepatrulje på Jerne skole. Undervisningen er givet af politibetjent A. Cramer og politiass. Aksel R. Hansen.

Assistenten ved engelskundervisningen.

Efter de nye læseplaner skal der i engelskundervisningen lægges betydelig større vægt på talefærdighed end tidligere.

Som en naturlig følge heraf samt for at stimulere interessen for engelskundervisningen i almindelighed har der efter forhandling med undervisningsministeriet været knyttet to engelskfødte assistenter til skolevæsenet.

Miss Anne K. Church har virket som assistent fra 1. september 1960 til sommerferien 1961. Den nuværende assistent, mr. D. T. Holmes, har været knyttet til skolevæsenet fra 1. april 1962.

Erhvervsvejledningen.

(Ved erhvervsvejleder Holger Olsen).

Skoleåret 1962—63 betegner i sammenligning med det foregående år en stigning i aktiviteten på erhvervsvejledningsområdet, hvor opgaverne nu varetages af to heldagsbeskæftigede erhvervsvejledere plus en kontorassistent. I følgende oversigt er tallene fra 1961—62 angivet i parentes.

Erhvervsvejlederne har besøgt 92 klasser (83) omfattende 7., 8. og 9., samt 2. og 3. real med 1918 elever (1830).

Erhvervspraktikken har omfattet 743 elever (650), idet bl. a. samtlige elever i 8. og 9. klasse har været udstationeret een uge hver. Der har været tale om 66 fag og ca. 225 arbejdspladser. Endvidere har en del realklasseelever været udplaceret, idet eleverne f. eks. har taget efterårsferien i brug til formålet.

Erhvervspraktikken må karakteriseres som en værdifuld hjælp for eleverne til at få konfronteret de ofte romantisk prægede erhvervsønsker med hverdagslivets realiteter.

En afklaring finder sted og selve kontaktfremstillingen bidrager også til at skaffe et betydeligt antal unge i lære, idet erhvervsvejlederne dog over for arbejdsgiverne understreger, at eleverne skal fuldføre den påbegyndte skoleuddannelse først.

Der har som sædvanlig været afholdt 2 erhvervsoplysende møder ved fagfolk med deltagelse af ca. 1500 videbegærlige skoleelever og forældre.

Erhvervsvejlederne har endvidere holdt forskellige forældreforedrag på byens skoler, og der har i kontortiden været ført 1024 samtaler (969) med 624 vejledningssøgende (555) fra Esbjerg kommune.

Det kan endelig berettes, at skolerne ved den erhvervsorienterende undervisning har draget nytte af erhvervsvejledningens bestand af båndfilm, der nu omfatter 29 forskellige områder.

Skolebotanisk have.

(Ved lærer Olav Poulsen).

Trods udvidelsen forrige år med et areal bl. a. til rækkedyrkning af en del typeplanter må det nu siges, at haven stort set er oppe på fuld belastning, når det samtidig skal tilgodeses, at det er nødvendigt af adskillige planter at tage frø til udsæd. Det er naturligvis glædeligt at kunne konstatere dette, men også så meget mere beklageligt, at dette areal forsvinder igen ved den planlagte udbygning mod syd af Rørkjær skole.

Arbejdet er forløbet som tidligere med stigende udnyttelsesgrad; dog er der i det forløbne skoleår indført navneskiltning af planterne i bukkerne til habituel indbæring med praktiske plastiketiketter.

Esbjerg skolevæsens filmotek.

(Ved overlærer H. Selmer Krogh).

Filmoteket er fra dette skoleårs begyndelse flyttet til Stormgades skole, hvorfra udlånsvirksomheden nu foregår. Atter i år er der an-

skaffet nye film, således at skolevæsenet nu disponerer over i alt 57 film (tone og stum). Udlånstallet er i sammenligning med i fjor mere end tredoblet, idet disse 57 film har været udlånt i alt 189 gange.

Fra Statens Filmcentral har vi lånt 324 film, og af disse har de 29 cirkuleret mellem skolerne. Desuden er feriekolonierne som sædvanligt blevet forsynet med film i det omfang, der har været behov for.

Den canadiske ambassade har velvilligst overladt filmoteket syv undervisningsfilm, hvoraf nogle er i farver og med dansk tale.

I lighed med tidligere år er der fremskaffet velegnede film til brug ved forældremøder på skolerne.

I. Fra radioen. Skoleradio — Båndcentral.

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser:		Seminarier lærere m. fl.	I alt
		Hovedskolen	Realafdelingen		
Boldesager	50	26	51		77
Danmarksgade	68	67	4		71
Gammelby	80	102	30		132
Grådybskolen	52	63	13		76
Jerne	28	30	22		52
Rørkjær	27	22	18		40
Spangsbjergskolen	8	7	0		7
Stormgade	5	6	3		9
Vestre	39	61	25		86
Østre	1	1	0		1
Seminarier og andre skoler	48			52	52
Lærere m. fl.	62			68	68
276 udsendelser	468	385	166	120	671

II. Arkivbånd.

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser:		Seminarier lærere m. fl.	I alt
		Hovedskolen	Realafdelingen		
Boldesager	28	27	16		43
Danmarksgade	19	8	16		24
Gammelby	15	18	4		22
Grådybskolen	65	105	7		112
Jerne	20	37	2		39
Rørkjær	8	8	2		10
Spangsbjergskolen	24	35	2		37
Stormgade	14	25	0		25
Vestre	27	27	15		42
Østre	7	8	4		12
Seminarier og andre skoler	74			83	83
Lærere m. fl.	20			22	22
	321	298	68	105	471

III. 69 musikbånd indspillet.

IV. Indspilninger på egne bånd: 72 fra radio, 61 arkivbånd og 14 gramofonbånd.

Skolefjernsyn.

Grådybskolen.

(Ved viceinspektør E. Bøgh Hansen).

Som supplement til undervisningen i orientering i 9. klasserne er bl. a. skole T.V. anvendt.

To serier: Arbejdets historie og Teaterkundskab fortjener særlig omlale.

Arbejdets historie bragte bl. a. interviews, filmsoptagelser, fabriksbesøg o. s. v., som på glimrende måde gav vort emne et indhold, vi ikke alene på klassen kunne skabe.

»Teaterkundskab« bragte sammen med skoleradioens udsendelse »Kunsten uden for Europa« (Broby Johansen) et emne ind i klassen, vi ellers ikke havde haft mulighed at tage op. Emnet var en oplevelse for klassen; for enkelte elever skoleårets bedste emne i orientering.

(Ved lærer Hans P. Fogd).

Som led i forsøget med skolefjernsyn har jeg deltaget med klasser i to udsendelsesrækker: religion og geografi. Det har været udmærkede udsendelser, der glimrende gav instruktion, men også byggede på noget for klassetrinene velkendt stof.

Skolefjernsyn er velegnet som led i undervisningen og bør absolut beholdes. Kun én ulempe er der: tidspunkterne for udsendelserne falder ikke altid sammen med timerne, og så må man ulejlige kolleger.

Jerne skole.

(Ved skoleinspektør Ahlmann Nielsen).

Skolefjernsynet har i sæsonen 1962—63 været benyttet i den daglige undervisning, hvor emnerne har haft tilknytning til de pågældende klassers undervisningsplan, og hvor tidspunktet for udsendelserne har passet ind i eller har kunnet tillempe klassernes skema.

Nogle klasser har set enkelte selvstændige udsendelser, medens nednævnte serier på 4—6 udsendelser er indgået som fast led i undervisningen:

Geografi: 6. B, Knud Askjær.

Biologi: 6. B, Knud Askjær.

Formning: 7. kl., Børge Poulsen.

Litteratur: II real, Gunnar Carlsen.

Blandt de lærere, som regelmæssigt har benyttet fjernsynet, er der enighed om, at skolefjernsynets udsendelser er af stor undervisningsmæssig værdi. Udsendelserne er i almindelighed vel tilrettelagte, der benyttes gode fortællere, og fjernsynet har så mange tekniske muligheder for at illustrere emnerne, at det faglige udbytte af skolefjernsynet kan blive stort, når udsendelsen i forvejen er passende forberedt.

Udveksling med venskabsbyer:

Udveksling med Eskilstuna.

(Ved socialrådgiver Irene Christiansen).

Vi fik meget tidligt at vide, at vi nok blev nødt til at betjene os af telegrafen til sidst for at få alt til at klappe til turen! — Nå, det måtte da kunne »la' sig gi' sig«, når vi vidste besked i så god tid! — Vi vidste også, at vi, her i Esbjerg, skulle være værter først, og vi fik da også i samråd med Eskilstuna bestemt datoen for vore svenske gæsters ankomst — uden dog at vide, hvem de svenske gæster blev! Endda kunne vi jo godt arrangere os med busser, statsbaner, hoteller i Esbjerg og København o. s. v., og det gjorde vi. Alt klappet og klart! Det kunne altså lade sig gøre! — Lettet sendte vi planen til Eskilstuna — og så skulle det hele laves om! Ankomstdagen forrykket to dage. Busaftaler måtte laves om, fornyet ansøgning til statsbanerne. Det værste var næsten hotelophold i København. Det kan være svært bare for en person at skaffe sig hotelophold i København i højsæsonen. Vi skulle have seng til 28 personer og for 2 nætter! Repræsentanter fra Esbjerg havde — uden at meddele skolevæsenet noget — lovet Eskilstuna en hel dag i København foruden ankomstdagen, og som yderligere fornyelse af turen var det så bestemt, at vi alle skulle have sovevogn op gennem Sverige.

Det tager noget af forhåndsglæden ved disse udvekslingsrejser, når arrangementerne år efter år skal jages igennem i sidste øjeblik.

Vi fik — uden at der havde været megen brevveksling eleverne imellem — en dejlig uge i Esbjerg og omegn. Vi var på fællestur nordpå langs Vestkysten, en tur sydpå til grænsen og Rendbjergghjemmet og en tur på Fanø, der viste sig fra sin mest charmerende side. Der var et vældigt fint sammenhold mellem de danske elever, der fuldtud havde forstået værtsopgaven. De forstod — også uden for de planlagte ture — at samle de svenske gæster til rundture på fabrikker, virksomheder, havnen o. s. v. — De arrangerede også selv ladebal hos en af eleverne.

Turen til Sverige fortsatte i den gode ånd, og vi havde sammen og hver for sig mange rige oplevelser. Rigtig feriestemning i rigtigt ferie-vejr. Det regnede kun på de helt rigtige tider, såsom når det var på tide at komme hjem i seng (fra Tivoli og Liseberg bl. a.). Desværre blev vore forhåbninger om en tur til Stockholm — trods koppevaccination — ikke indfriet. En forhastet tur til Uppsala blev gennemført i stedet. Eleverne — med undtagelse af dem, der blev kørt til Stockholm af værtsfolk — var skuffede herover.

Bortset herfra gennemførtes turen vist som en tro kopi af tidligere udvekslingsture til Eskilstuna. Vi så meget, oplevede meget, lærte meget.

I efteråret havde vi en lille sammenkomst med vore elever. Vi så billeder fra turen, opfriskede begivenheder, berettede nyt fra »hinsidan«. Jeg tror, oplevelsen med årene vil forekomme dem endnu rigere.

Udvekslingsrejsen til Stavanger.

(Ved Lise og Otto Ottesen).

Det var med noget blandede følelser, at jeg gik ind på min kones forslag om, at vi skulle påtage os hvervet som rejseludere for årets udvekslingshold til Stavanger.

Det skulle dog vise sig, at mine frygtssomme anelser var ganske ubegrundede, og at medlederjobbet var lidet krævende — thi en mere velopdragen og kultiveret børnegruppe kunne dårligt sammensættes.

Fra første sammenkomst og til det sidste farvel på banegården, da vore norske gæster tog afsked, hele tiden var moralen høj, og alle udviste den rette forståelse for arrangementet.

Som indledning til turen samlede vi deltagerne et par gange i vort hjem, dels af hensyn til almindelig orientering om turen og sidst, men ikke mindst, for at vi kunne lære hinanden at kende, således at man straks ved turens begyndelse kunne føle sig som blandt »gamle venner«.

Desværre var det ikke på daværende tidspunkt muligt at få navnene på de norske deltagere, således at der kunne komme en brevveksling i gang så tidligt som ønskeligt.

I de indledende møder diskuterede vi livligt vor del af programmet, og der blev nedsat et festudvalg, der skulle forestå afslutningssammenkomsten her. Den unge formand for dette udvalg gjorde et godt og dygtigt stykke arbejde.

Turens start forløb programmæssigt — ja, lad det være sagt straks, det gjorde hele turen, men overalt blev vi også mødt med venlighed og hjælpsomhed.

I toget mellem Kristianssand og Stavanger faldt vi i snak med flere kjække nordmænd, og allerede her opdagede vi, hvor særdeles godt man i Norge var orienteret om danske forhold, jeg måtte beskæmmet tilstå, at vor viden om vort værtsland var noget mere begrænset, hvortil det straks blev bemærket — man har også mere glæde af et syd-vindue end af et vindue mod nord.

Mødet med Stavanger var en stor oplevelse, et besøg i denne driftige by med de storslåede omgivelser føles samtidig som en rejse i tid — tilbage til den tid, da det var havet, der bandt, og al samfærdsel foregik søværts — men også frem i tiden til en epoke, hvor livsindstillingen, kunsten og arkitekturen er international.

Men gud ske lov betyder det stadig meget at være borger i Stavanger, og at sige »ek« i stedet for »jeg«. Lykkelige vi, der har oplevet noget af det gamle Stavanger og dets stolte befolkning.

Sammensætningen af norske og danske deltagere syntes at være foretaget med en heldig hånd, og samværet var til megen glæde for de unge mennesker, betydningen heraf kan næppe vurderes højt nok.

Dagene i Stavanger gik kun alt for hurtigt takket være en fin tilrettelæggelse med god balance mellem arrangementer og fritid.

Efter hjemkomsten hertil søgte vi efter bedste evne at give et fyldestgørende indtryk af vor by og egn — om denne del af arrangementet lykkedes, kan kun vore norske gæster svare på.

Sundhed.

Fysisk — mental — social.

Skolesundhedsplejen.

(Ved skolelægerne L. M. Jakobsen og Henning Lisager).

Personalet er uændret, 2 heltidsskolelæger og 6 heltidsansatte skolesundhedsplejersker.

Arbejdet er udført efter mønsterinstruksen med undersøgelse af samtlige børn i kommuneskolerne, statsskolens 521 elever og børnene fra Sct. Nikolai skole og skolen i Haraldsgade.

Den årlige undersøgelse misrekommanderes fra visse sider under henvisning til, at de fleste børn jo ikke fejler noget. Denne betragtning dækker imidlertid kun den rent fysiske side af sundhedsplejens virke. Den ligeså betydningsfulde, tidsrøvende og vanskelige del slår den ikke til overfor. Skolesundhedsplejen må med stor opmærksomhed følge det barn, der af en eller anden grund ikke synes at trives i skolen — det trætte, uglade, isolerede, ukoncentrerede, hyperaktive eller apatiske barn har måske mere behov for opmærksomhed end barnet, som er sygt, og hvor symptomerne kan føre familien til hjemmets læge, og mere eller mindre fysisk behandling institueres.

Sundhedsplejen er samfundets tilbud til hjemmene og skolen om hjælp til den bedst mulige udvikling af hele barnet, dets evner, muligheder, fysisk — mentalt og socialt.

Derfor spiller læreren første violin i skolesundhedsplejens orkester, mens sundhedsplejerske og læge står som dem, der gerne vil hjælpe efter bedste evne. Der kan ligge noget fysisk bag optrædende »vanskeligheder«, og selv i tilfælde, der er rent emotionelt bestemte, kan sundhedsplejen måske yde støtte til pædagogens forståelse af barnet og dermed hjælp til den rette optræden overfor barnet. Sundhedsplejens effektivitet er derfor i høj grad afhængig af samarbejde med lærere og forældre, hvoraf følger at klasselæreren og forældrene indbydes til at følge barnet til undersøgelse. Den årlige undersøgelse giver i så fald mulighed for en tidlig opdagelse af fejludviklinger og dermed mulighed for en indsats til forebyggelse af sværere grader. Det må imidlertid indrømmes, at netop forsøg på at leve op til disse idealfordringer kræver et stort fond af tid og tålmodighed, og forsvaret for at afvige fra årlige rutineundersøgelser af alle børn bygger netop på, at skolelægen således skulle få mere tid til at tage sig af »problembørnene«. Forudsætningen derfor må imidlertid være en gennemført forståelse fra lærerens side, et yderligere udbygget sundhedsplejerskesystem og et positivt samarbejde med hjemmene.

Skolesundhedsplejerskerne i Esbjerg er alle heltidsbeskæftigede ved skolearbejdet. De fleste steder er skolesundhedsplejersken tillige spædbørnssundhedsplejerske. Denne ordning forekommer os indlysende rigtig i landdistrikter og mindre byområder. Det er imidlertid vor erfaring her i Esbjerg, at arbejdet i skolen kræver en specialisering, idet såvel lærere som børn har behov for hendes fulde arbejdskraft. Ikke mindst de mange børn med mere eller mindre psykosomatiske symptomer har behov for hende — det kan være børn, som kommer

Tabellarisk oversigt over skolelægearbejdet i 1962—63.

	Bhv.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl.	11. kl.	12. kl.	I alt
Antal i årgangen	940	1094	1023	1000	1114	929	932	947	836	662	475	131	113	10196
Forældre med	904	1024	916	806	694	503	263	69	8	7				5194
Kontrolbørn	92	107	88	89	164	124	111	82	73	46	56	11	1	1044
Kontrolundersøgelser	117	136	121	166	243	166	177	110	118	67	71	14	1	1507
Henvisninger til læge	94	101	89	91	117	103	87	72	67	61	62	11	3	958
Ikke koppevaccinerede	14	15	6	1	4	3		3	1	2	1			50
Ikke fuldt difterivaccinerede ..	87	117	85	46	75	50	38	42	23	11	10	1	4	589
Ikke fuldt poliovaccinerede ..	130	138	80	47	35	19	14	12	10	4	1		2	492
Tub. positiv efter infektion ...	23	14	21	10	18	13	22	19	19	10	14	2	2	187
BCG-vaccinat. før skolen	259	328	404	327	474	484	593	664	559	548	296	53	22	5011
BCG-vaccinat. efter skolen ...	530	613	601	626	584	401	293	231	243	156	192	75	88	4633
Tub. negativ	239	95	44	24	30	17	16	22	12	2	2	1	1	505
Adipositas	3	2	5	3	12	4	6	12	9	5	7			68
Hjertelidelser	2	2	4	2	2	2	3	4	3	5	1			30
Asthma	1	4	4		2	1	7	4	1	1	1		1	27
Epilepsi		3	1	1	5	2	3	1	1	1	1	1	1	21
Lammelser efter polio		2				1	1		2	1	1	2		10
Sværere nervøse forstyrrelser	9	15	12	22	31	10	13	6	8					126
Lettere nervøse forstyrrelser	72	152	141	93	149	88	80	52	37	18	8	2	2	894
Neglebidet	28	40	79	104	75	116	148	148	105	49	25	4	3	924
Enuresis	59	74	55	38	51	46	13	19	10	3	1			369
Taleforstyrrelser	16	13	12	6	6	8	9	6	4	3	4		2	89
Nedsat syn	46	64	92	89	126	131	171	193	219	170	156	54	67	1578
Nedsat hørelse	16	36	23	21	18	6	18	9	12	9	6	4	1	179
Albuminuri			1		2		2	3			1			9
Diabetes			1			2	2			4	1			10
Anæmi	4	13	10	13	12	7	1			2				62
Andre kroniske sygdomme ...	8	9	6	7	10	13	6	7	9	7	7	3	4	96
Andre sygdomme	35	38	42	42	70	60	58	46	62	40	49	14	14	570
Hudsygdomme	19	67	69	42	57	73	82	117	142	132	141	48	45	1034

for at snakke hovedpine, mavepine o. s. v. eller for at udtrykke angst og utryghed på forskellige områder. Det er skolesundhedsplejerskens virke i første række, der ændrer skolelægeordningen fra et almindeligt skolelægetilsyn til en skolesundhedspleje. Det er i første række hendes tilstedeværelse, der gør det muligt at udføre forebyggende arbejde, i særlig grad på det mentale og sociale plan. Vore skolesundhedsplejersker er i dette ords egentlige forstand heltidsbeskæftigede, »deres« skoler ved altid, hvor »deres« sundhedsplejerske kan findes og rådspørges. Det er vor bestemte mening, at beskæftigelse den halve tid i andet arbejde vil reducere værdien af sundhedsplejen i skolen betydeligt.

Skolelægerne i Esbjerg har nu som tidligere et frugtbart samarbejde med praktiserende kolleger, psykologer, socialrådgivere, børneværn og kommunal administration.

Skolelægernes seksualforedrag er efter lærerrådets ønske fortsat givet på de sædvanlige alderstrin. Formen har været den i tidligere årsberetninger omtalte: en times foredrag for drenge og piger sammen, efterfulgt af en times skriftlige, anonyme spørgsmål. Det er stadig vort indtryk, at denne del af vort arbejde har en stor mission blandt de ganske unge mennesker.

Idet der iøvrigt henvises til, hvad der ovenfor er sagt om skolesundhedsplejerskernes arbejde, skal kun tilføjes, at der af disse i årets løb er udført ca. 5000 moroprøver, ca. 600 mantouxprøver, samt er aflagt ca. 400 hjemmebesøg.

Alle sundhedsplejersker har på skolerne givet kursus i barnepleje for eleverne i 8. klasse.

Bemærkninger til tabellen side 40.

Knap 10 % henvises til egen læge for lidelser, som bør behandles mere eller mindre hurtigt.

Godt 10 % er under kontrol hos skolelægen, for at denne kan have hånd i hank med udviklingen af diverse symptomer. Godt 20 % lider under neurotiske forstyrrelser af diverse sværhedsgrad.

Skolelægen er opmærksom på de forskellige former for vaccination og søger at følge disse op i tilfælde, hvor det ikke sker ved hjemmets eget initiativ.

Kontrollen med børnenes hørelse har i første række ligget hos hørecentralen, men da begge skolelæger nu er udstyrede med Audiometer, har kontrollen med denne vigtige funktion kunnet gøres mere effektiv.

Det kan måske iøvrigt her være på sin plads — med henblik på skolelægernes aktuelle, noget usikre situation — at påpege, at vi opfatter vor stilling indenfor samfundets rammer som værende på linje med den nutidige folkefamilies talrige andre ikke just samfunds*nødvendige*, men samfunds*nyttige* foranstaltninger, som for en væsentlig del er udtryk for en vis form for velstand — en velstand, som befolkningen efterhånden opfatter som en selvfølge, og som vel næppe nogen kunne tænke sig at undvære.

Tuberkuloseundersøgelserne.

(Ved overlæge dr. med. C. E. Tarnowski).

Tuberkuloseundersøgelserne i skolerne er foregået på samme måde som tidligere. De sædvanlige tuberkulinprøver og B.C.G.-vaccinationer af eleverne er udført af skolelægeinstitutionen.

Tuberkulosestationen har taget sig af røntgenarbejdet samt foretaget 205 tuberkulinprøver på funktionærerne.

Der er røntgenundersøgt i alt 926 børn og 744 funktionærer.

Friske tuberkulosetilfælde er herved ikke blevet påvist.

Skoletandplejen.

(Ved overtandlæge Poul Caspersen).

I forbindelse med tandlægestandens landsomfattende oplysningskampagne for bedre tandhygiejne har skoletandplejen i år intensiveret sin forebyggende virksomhed i meget høj grad: Skolesundhedsplejerskerne har som sædvanlig undervist 1. klasserne i kost- og tandhygiejne ved hjælp af »Tændernes ABC« og flonellografen, klinikassistenterne har instrueret praktisk talt alle børn i tandbørstning og på en del skoler er der blevet gennemført regelmæssige mundskylninger med en

svag fluoridopløsning. Skolekommissionen besluttede i november, at al organiseret, klassevis uddeling af slik (»fødselsdagsbolcher« o. s. v.) skulle ophøre for at understrege det direkte årsagsforhold mellem slik og karies.

2 af børnetandlægerne har haft lejlighed til at give gode råd ved forældremøder, og overtandlægen har dels gennem pressen, dels ved et foredrag for skolelæger og -sundhedsplejersker informeret om kariesforebyggelse.

Resultatet er opmuntrende: vi har for første gang i mange år kunnet konstatere en nedgang i antallet af kariesbehandlinger pr. barn. (4,0 i år mod 5,8 sidste år), så vi vil også i fremtiden lægge stor vægt på den pædagogiske side af vort arbejde.

Skoletandplejens behandlingskapacitet blev desværre stærkt reduceret i løbet af året, da 4 tandlæger forlod os, og 2 var langvarigt syge. Skoleudvalget besluttede derfor 15. februar, at kun 1.—5. klasse inklusive skulle behandles i skoletandplejen, således at 6. og 7. klasse blev henvist til den refusionsordning, som hidtil har omfattet 8., 9. og 10. klassetrin.

Af de 5115 børn i 1.—5. klasse har 193 (3,8 %) ikke ønsket at deltage i skoletandplejen eller er helt udeblevet.

Af de resterende 4922 er 3949 (80 %) blevet behandlet helt eller delvist, mens 973 (20 %) ikke har nået at blive behandlet.

Af de 1826 børn i 6. og 7. klasse, som midt i skoleåret blev udelukket fra skoletandplejen, var 1123 allerede behandlet.

De 5072 patienter har fået foretaget følgende behandlinger:

- 3410 undersøgelser og konsultationer ud over klasseeftersynene.
- 901 røntgenoptagelser.
- 20269 tandfyldninger (gennemsnit 4,0 pr. patient).
- 102 rodbehandlinger.
- 1071 tandudtrækninger af blivende tænder.
- 4121 tandudtrækninger af mælketænder.
- 321 tandrensninger.
- 12 operationer.
- 13 behandlinger af svært læderede tænder.
- 35 indlæg, kroner og stifttænder.
- 1 protese.
- 7 enklere tandreguleringer.

Tandregulering i større omfang er påbegyndt i 67 tilfælde, 58 behandlinger er afsluttet og ved skoleårets slutning var 83 patienter i behandling. Reguleringstandlægen har givet 1957 konsultationer.

Personalet bestod ved skoleårets slutning af:

Overtandlægen, afdelingstandlægen, reguleringsstandlægen og 5 hel-dagsbeskæftigede børnetandlæger, 1 kommuneassistent, 11 klinikassistent (heraf 1 tandtekniker) og 1 klinikelev.

Tandlægerne har udført overarbejde i 814 timer, hjælpepersonalet i 920 timer.

Refusionsordningen for de elever fra 8., 9. og 10. klassetrin, som ikke har haft adgang til skoletandplejen, har omfattet 1767, hvoraf 915 (52 %) har gjort brug af ordningen. — En stigning fra sidste år, hvor kun 38 % deltog.

Det skolepsykologiske arbejde.

(Ved ledende konsulent for specialundervisningen, cand. psych.
Niels Jørgen Bisgaard).

Skolepsykologisk Kontor har i skoleåret 1962—63 undersøgt og behandlet i alt 495 elever (324 drenge og 171 piger).

Henvisningerne fordeler sig således:

Boldesager skole	54
Danmarksgades skole	34
Gammelby skole	46
Grådybskolen	48
Jerne skole	60
Rørkjær skole	41
Spangsbjergskolen	89
Stormgades skole	37
Vestre skole	26
Østre skole	46
St. Nicolai skole	1
Esbjerg Realskole	1
Fra hjem	12

I alt ... 495

Aldersfordelingen kan aflæses af nedenstående oversigt:

Født i 1946	3
» » 1947	4
» » 1948	8
» » 1949	7
» » 1950	34
» » 1951	43
» » 1952	52
» » 1953	101
» » 1954	116
» » 1955	100
» » 1956	16
» » 1957	8
» » 1958	2
» » 1959	1

I alt ... 495

Indstillingsårsagerne (som er anført på indstillingsskemaerne fra skolerne) fordeler sig således:

Børn, som man ønsker skal gå klassen om eller børn med meget dårligt skolestand- punkt	129
Børn med læsevanskeligheder	159
Børn med opførselsvanskeligheder	29
Børn med nervøse forstyrrelser	38
Børn med talevanskeligheder	89
Andre	51

I alt ... 495

Alle børn, der henvises til skolepsykologisk undersøgelse, bliver intelligensprøvet, ligesom der også i langt de fleste tilfælde tages standpunktsprøver i de elementære skolefag.

Intelligenskvotienten for de indstillede elever, der blev undersøgt med Binet 1943 i løbet af skoleåret, fordeler sig således:

IK mindre end 70	5
IK 71— 80	12
IK 81— 90	69
IK 91—100	141
IK 101—110	89
IK 111—120	32
IK over 120	11

I alt ... 359

Vi har som i de foregående år udarbejdet en statistik over antallet af prøver, der er foretaget i løbet af skoleåret:

Binet	359
Læseprøver (incl. efterprøver)	792

Standpunktsprøver	418
Rorschach	5
Journal (omfattende)	62
Raven	15
TAT + CAT	18
Længere samtaler	99
Andre	6
Skolemodenhedsprøver	920
Samtaler i forbindelse med skolemodenhedsprøver	150
Psykiaterhenvisninger	2

De behandlingsmuligheder, som kontoret har foreslået, kan resumeres i følgende punkter:

1. Tilrådet, at barnet skal være omgænger	74
2. » » » » i hjælpeklasse	31
3. » » » » i læseklasse	16
4. » » » » på læsehold	113
5. » » » » på Rendbjergghjemmet	16
6. Andre (herunder hjælpehold, tunghøreklasse, skoleskift o. l.)	78
7. Tilrådet, at barnet skal have taleundervisning	43
8. Tilrådet, at barnet skal i Spastikerklasse	5
9. Sager under arbejde eller henlagte sager	119

I alt ... 495

Andre opgaver:

Samtlige børn i skolernes hjælpeklasser er blevet standpunktsprøvet, og i visse tilfælde er der foretaget nye intelligensundersøgelser. Dette arbejde er blevet udført af overlærer frk. Anna Rasmussen, kommunelærer Åge Sørensen, kommunelærer Jørgen Gregersen og skolepsykolog Charles Jakobsen.

Skolemodenhedsundersøgelser:

I maj/juni 1963 blev der foretaget skolemodenhedsprøver på samtlige børn ved alle kommunens skoler. Desuden blev de nyindskrevne børn til førsteklasse indkaldt til en skolemodenhedsprøve.

I forbindelse med prøverne er der blevet ført 150 forældresamtaler, og i de fleste tilfælde, hvor skolen og skolepsykologen har været enige om at anbefale, at et ikke undervisningspligtigt, skolemodent barn fik skolegangen udsat et år, har man forelagt forældrene disse synspunkter. De fleste forældre har fulgt vore råd med hensyn til udsættelse af skolegangen.

Personale:

På skolepsykologisk kontor har i det forløbne år været ansat:

Ledende konsulent for specialundervisningen,
 cand. psych. Erik Matthiessen (fratrådt 1/9 1962).

Ledende konsulent for specialundervisningen,
 cand. psych. Niels Jørgen Bisgaard (tiltrådt 1/5 1963).
 Konsulent for specialundervisningen,
 skolepsykolog C. Jakobsen.
 Klinisk børnepsykolog, cand. psych. Inger Matthiessen.
 Kontorist Kirsten Pedersen.

Som assistenter har medvirket:

Overlærer Anna Rasmussen, Stormgades skole.
 Overlærer Gorm Hadrup, Gammelby skole.
 Kommunalærer Niels Nielsen, Spangsbjergskolen
 (fratrådt 1/2 1963).
 Kommunalærer Jørgen Gregersen, Grådybskolen.
 Kommunalærer I. Nygård Jensen, Danmarksgades skole.
 Kommunalærer H. Balslev Pedersen, Vestre skole.
 Seminarieadjunkt Ib Rahbek.

Som kontaktled har medvirket:

Viceinspektør K. Bjørholm, Boldesager skole.
 Viceinspektør G. Sloth, Jerne skole (fratrådt 1/3 1963).
 Overlærer Ciliane Bork, Østre skole.
 Kommunalærer Åge Sørensen, Rørkjær skole.

Tunghøreskolen.

(Ved tunghørekonsulent O. Schultz).

I skoleåret 1962—63 blev der foretaget høreundersøgelser af alle elever i 2. kl., 6. kl., 8. kl. og IIr. Tillige blev tidligere fundne defekter kontrolundersøgt i et betydeligt større omfang end tidligere.

Med gruppeundersøgelsen er der blevet undersøgt 6194 ører. I alt blev frasorteret 1695 ører, der blev behandlet af ørelæger og siden efterkontrolleret i alt 660. Heraf blev 112 ører efterprøvet med udvidet luftledningshørenerve- og skelneprøve. Skolelægerne henviste 72. Der var 78 ører på tunghørestadiet, men kun 21 elever havde dobbeltsidig hørenedsættelse. 13 elever bærer høreapparat, 8 klarer sig i normal-skolen. 5 går i tunghøreklasse tillige med 2 observationselever. 2 elever er indstillet til optagelse.

I samråd med erhvervs- og vejledningskontoret for tunghøre er 1 elev udskrevet til høreinstitutet i Fredericia. 5 elever blev vejledet og anbragt i erhverv og 6 tidligere elever er blevet kontrolleret i det søgte erhverv.

Der er blevet foretaget 145 skylninger for ørevokspropper og 1 elev daglig skyllet og dryppet for kronisk øreflod. 2 elever med kronisk øreflod er blevet skyllet af sundhedsplejerskerne.

Skoleørelægen har foretaget 990 pustninger og henvist 210 til klinisk behandling med følgende fordeling:

Forstørrede mandler (Hyp. tons.)	49
Næsesvælgspolypyper (Adenoide veg.)	51
Bihulelidelse, evt. punktur	9
Fremmed legeme	3

Indre ørelidelse:

seg. otit. med.	4
obs. interna	9
Mellemørelidelse (ot. cath. chronc.)	51
Næsehulelidelse (sinuitis)	12
Hæshed (laryngitis simplex)	9
Ekzem i øregang	3
Akut øreflod	7
Kronisk øreflod	3

7 elever er blevet undervist i tunghøreklassen. Der er stræbt efter gennemgang af normalt pensum tillige med sprogoptræning, høretræning og mundaflæsning. 8 elever fra normalskolen har fået apparatoptræning, høretræning og mundaflæsning. En elev med 2 høreapparater har tillige gået til talekorrektion. Samtlige elever er til stadighed blevet behandlet hos ørelæge.

Der er blevet henvist 27 elever til undersøgelse for talelidelser. Heraf blev 9 henvist til klinisk behandling for stemmebåndslidelser. 29 elever er blevet behandlet for deres talelidelser, og der er ført 495 forældresamtaler og afsendt 1435 skrivelser og indkaldelser.

Følgende har aflagt besøg:

Erhvervs- og vejledningskonsulent for tunghøre, Wagner Olesen, Fredericia.

2 sundhedsplejersker under uddannelse.

Skolevæsenets sundhedsplejersker og læger ang. orientering om praktisk brug af audiometer.

Lægekontrollen og ortologisk behandling udøves af skoleørelæge, overlæge S. Fr. Nielsen, specialist i hals- øre- og næsesygdomme.

Klasselærerinde i tunghøreklassen fru J. Bobjerg.

8 timer ugentligt i tunghøreklassen læst af Orla Jensen.

Kontorarbejde, skylninger og rutinehøreprøver blev udført af fru Helen Nielsen.

Taleskolen.

(Ved talekonsulent Henning Maigaard-Hansen).

Taleundervisningen på skolerne Boldesager, Spangsbjerg, Fuglebakken, Jerne, Gammelby og Rørkjær er givet af talekonsulenten, medens de indre skolars undervisning er givet af hørekonsulent O. Schultz.

Der er i årets løb givet undervisning i følgende tilfælde:

	Dreng	Piger	i alt
Stammen	13	4	17
Sprogfejl	9	5	14
Læspen	7	5	12
Spastikere	1	2	3
Andre	5	2	7
	35	18	53

Visse af de svære tilfælde er undervist 4 gange ugentlig, ellers er hvert tilfælde individuelt behandlet 2 á 3 gange ugentlig.

Efter henvisning fra skolepsykologisk kontor er 82 elever undersøgt. Undersøgelserne er foretaget på samtlige skoler.

9 tilfælde er behandlet ved lærer- og forældrevejledning.

11 elever er henvist til undersøgelse hos speciallægen og hørekonsulenten. I samtlige tilfælde er den pågældende skolelæge hørt.

Der er foretaget forældresamtaler og hjemmebesøg, hvor en sådan er skønnet påkrævet.

Dr. Abrahams og insp. Dalsgaard, Statens institut for talelidende, Århus, har i visse svære tilfælde været rådgivende.

Taleundervisningen af spastikerklassen på Gammelby skole er 3 gange ugentlig givet efter henvisning fra taleinstituttet af tale- og tung-hørepedagog Aurelius Jensen, Ribe.

Rendbjergghjemmet.

(Ved forstander Hans Novrup).

Rendbjergghjemmet har i skoleåret 1962—63 haft 19 elever — 3 piger og 16 drenge — der fordeler sig på følgende skoler:

1 elev fra Boldesager skole,	5 elever fra Spangsbjergskolen,
5 elever fra Gammelby skole,	3 elever fra Vestre skole,
2 elever fra Grådybskolen,	2 elever fra Østre skole.
1 elev fra Rørkjær skole,	

10 elever har efter opholdet på Rendbjergghjemmet genoptaget undervisningen i Esbjerg — 4 elever er udskrevet af skolen, og 5 elever fortsætter på Rendbjergghjemmet.

I vinterhalvåret har 4 elever fulgt konfirmationsforberedelsen hos pastor Hee Andersen, Egernsund.

Kommunelærer Mogens Enevold Sørensen har virket som lærer. Lejrleder Emil Lindholm har virket som vikar.

Rendbjergghjemmet har i skoleåret 1962—63 haft studiebesøg fra Ribe seminarium, ligesom hjemmet har haft besøg af repræsentanter fra skolevæsenet i Ålborg og Viborg amt.

Skolebespisningen.

(Ved hovmester Carl Erik Olsen).

Den gældende ordning er følgende:

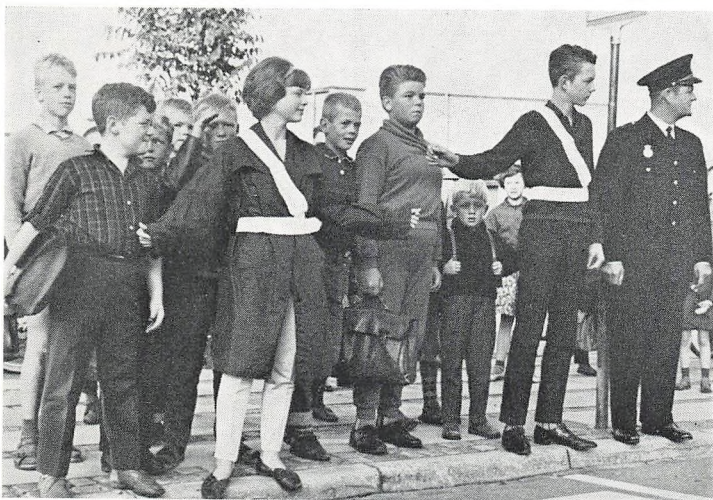
1. Den hidtil foranstaltede morgenbespisning, der ikke har været inde under nogen refusionsordning, fortsætter.
2. Der ydes både i sommer- og vinterperioden 1/5 liter sødmælk dagligt til elever, der tilmelder sig.
3. Til deltagere i morgenbespisningen leveres dagligt en oslofrokost-pakke.
4. Sådan en pakke leveres også til elever, der har behov derfor ifølge udtalelse fra skolelæge, f. eks. efter forslag fra lærer, sundhedsplejerske eller socialrådgiver.
5. Der ydes ikke vitaminpiller.
6. Ordningen omfattede indtil ca. 20. august 1962 1.—9. klassetrin og derefter 1.—10. klassetrin, begge incl.

De små betjente på udflygt.

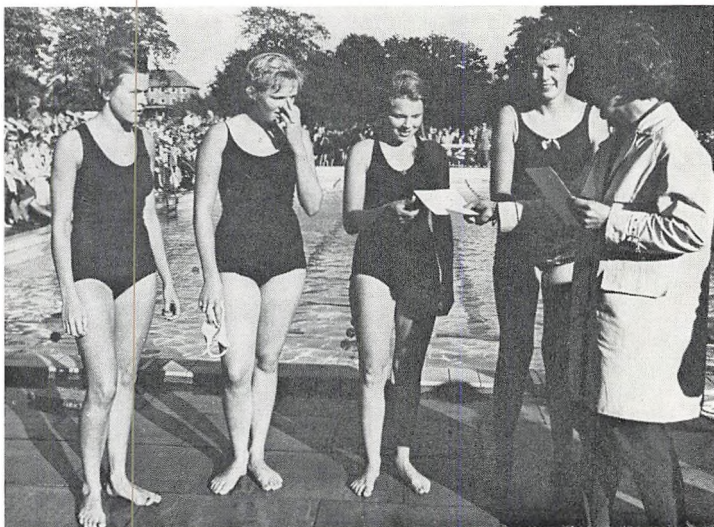

Skolepatrulje nr. 5 på Jerne skole.

Skolepatrulje nr. 4
på Spangsbjergskolen.

Naturligvis skulle der også
twistes, da Spangsbjergskolen
var på udflugt.

Et af de mange vinderhold ved
skolesvømmestævnet.

Fodbold.

7. Der gives interesserede iøvrigt, lærere og elever, adgang til at købe oslofrokost mod betaling af fremstillingsprisen.

Morgenbespisningen finder sted på Gammelby, Fuglebakken, Rørkjær og Stormgades skoler.

Regnskab for året 1/4 1962—31/3 1963 viser følgende:

1. Bespisningsudgifter:

a. Morgenbespisningen
= 1.80 kr. pr. port. 25.019 port. 45.078,25

b. Mælkeydelse i tiden
1/4 1962—31/3 1963:

elever i 1.—7. klasse 1.142.741 port.

elever i 8.—10. klasse 95.643 port.

betalende lærere og
elever 14.882 port.

1.253.266 port. = 237.313.63

= 19 øre pr. portion

Herfra går indgåede
beløb ved salg

2.782.62

234.531.01

c. Oslofrokost

(uden mælk) i tiden

1/4—30/4 1962 og

1/11 1962—31/3

1963:

lægehenviste elever . 556.324/2 stk. mad

betalende lærere og

elever 117.222/2 stk. mad

673.546/2 stk. mad = 114.651.90

Herfra går indgåede
beløb ved salg

15.430.00

99.221.90

378.831.16

2. Forrentning 2.108.20

3. Afskrivning 994.86

381.934.22

Herefter er refusion ydet fra statskassen med 1/3 af følgende udgifter:

1. Mælk 1.—7. klasse 217.120.79

2. Oslofrokost til lægehenv. 99.221.90

3. Forrentning 2.108.20

4. Afskrivning 994.86

319.415.75

hvilket gav en refusion på 106.481.92

Frirejser med statsbanerne i 1962.

Der blev i alt udstedt 5.664 fribilletter til sommerferierejser for skolesøgende børn i Esbjerg, hvoraf 3.077 billetter var til elever over 12 år og 2.587 billetter til elever under 12 år. Desuden ydedes der fri rejse til sommerlejre m. v. for 1.141 elever og 125 ledsagere.

Kommunens udgift ved disse rejser har i alt andraget kr. 30.174,11.

Svagbørnskolonier.

Der indkom i 1963 1042 ansøgninger fordelt således:

	0	I	Ix	II	IIx	III	IIIx	I alt
Boldesager	1	1	0	11	8	72	4	97
Danmarksgade	1	6	0	9	7	74	7	104
Gammelby	0	1	0	19	19	123	8	170
Grådybskolen	2	2	0	10	12	47	16	89
Jerne	1	1	0	9	13	85	9	118
Rørkjær	0	6	0	11	22	109	13	161
Spangsbjergskolen	0	3	0	15	11	77	14	120
Stormgade	0	0	0	8	9	40	10	67
Vestre	0	0	0	4	8	25	3	40
Østre	0	0	0	9	13	55	1	78
Rendbjergghjemmet m. fl.	1	0	0	0	0	6	1	8
I alt	6	20	0	105	122	713	86	1052

Sønderho.

(Leder: fru Anna Ehmsen).

S I tirsdag den 7/5 — tirsdag den 28/5
 S II fredag » 7/6 — fredag » 21/6
 S III onsdag » 26/6 — tirsdag » 16/7
 S IV lørdag » 20/7 — fredag » 9/8
 S V onsdag » 14/8 — lørdag » 31/8

Feriehjemmet i Sønderho har i tiden 7. maj til 31. august 1963 modtaget 5 hold børn på omkring 80. Hvert hold i ca. 21 dage svarende til 7520 kostdage. Vægtforøgelse 450 kg.

Sundhedstilstanden har været særdeles god, bortset fra enkelte tilfælde med dårlig hals og mave, en pige blev sendt på sygehus med brækket arm.

Uden for ferien har børnene fået de sædvanlige 2 timers daglig undervisning.

Børnene har været beskæftiget med frivilligt praktisk arbejde, bl. a. slåning af plænerne, rive og hakke mellem blomsterne, samt pasning af de forskellige smådyr.

Det fine vejr i år bevirkede, at soppedammene blev flittigt benyttet.

Den gamle bus »Trine« har ikke fået en rolig alderdom, og det er utroligt, hvor mange timer, der kan gå med leg i en sådan bus.

Enkelte aftener er der blevet vist lysbilleder og spillet komedie.

Vi har ligesom de senere år haft lejrskole i nogle dage, efter at de andre børn er rejst hjem.

Rendbjerg.

(Leder: Emil Lindholm).

R II fredag den 7/6 — fredag den 21/6

R III onsdag » 26/6 — tirsdag » 16/7

R IV lørdag » 20/7 — fredag » 9/8

Feriekolonien i Rendbjerg modtog i tiden 7/6 til 9/8 1963 ialt 240 elever i 57 dage med tilsammen 4560 forplejningsdage. Den samlede vægtforøgelse var 375,2 kg.

Kostplanen var hovedsagelig lagt efter dr. Jakobsens responsum.

Sundhedstilstanden var udmærket. Vi har haft 4 ambulancer fra Falck hovedsagelig for undersøgelse og røntgenfotografering for knoglebrud. I eet tilfælde drejede det sig dog om en pige med blindtarmsbetændelse. Vi har desuden haft en del forstuvninger, sammensyning af småsår, halsbesværigheder, maveforkølelser samt mange rensninger og plastringer af sår og rifter. En stor gene har som sædvanlig været, at børnenes forældre trods henstilling i pkt. 3 i deres mødetilsigelse alligevel overdriver tilsendelse af slikkeri til børnene. Deres slikkevaner er i forvejen overudviklede.

Børnene blev beskæftiget med de sædvanlige 2 timers daglig undervisning i dansk og regning på R II, og alle holdene deltog i sport af forskellig art samt ved frivilligt, praktisk arbejde i lejren bl. a. reparation af flisegang. Lejlighedsvis blev børnene i hold på 10 elever og 1 tilsynsførende sendt på ekskursioner til egnens historiske og minderige steder. Der forevistes film.

Vejret i sommer var hovedsagelig godt med sol og varme og lidt regn og blæst.

Der blev ikke hjemsendt eller hjemtaget noget barn.

Forøvrigt vil jeg meget gerne pointere, at vi i meget høj grad savner et forsamlingslokale her i kolonien, idet det ikke i øjeblikket er muligt at samle alle 80 elever og fast personale med enkelte gæster, ialt ca. 100 personer, i eet lokale. Og der skulle også gerne være plads til en lille »scene«.

Særlig hårdt brug for det store lokale har vi, når vejret er køligt eller regnfuldt, da vi i så fald kan samle alle til underholdning f. eks. film, musik, sang og oplæsning.

Hver sæson har vi sædvanligvis 15 afslutningsfester for lejrskoler og feriehold. Nu sker det på den måde, at vi opdeler i hold, som efter tur samles i lejrens opholdsstue, der kun rummer ca. 25 personer.

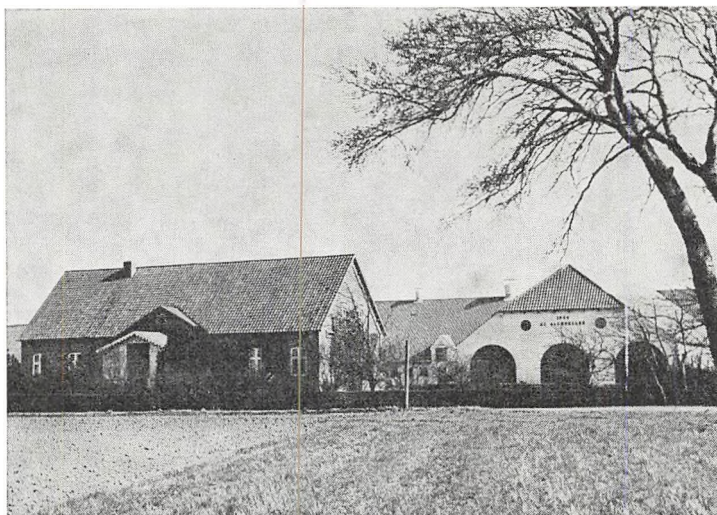
Stenderup Hage.

(Leder: J. P. Strandbæk).

SH II fredag den 7/6 — fredag den 21/6

SH III onsdag » 26/6 — tirsdag » 16/7

SH IV lørdag » 20/7 — fredag » 9/8

Gl. Aalbogaard ved Stenderup Hage.

Feriekolonien modtog i ovennævnte tidsrum 3 hold ferie børn med 203 elever i 57 dage — i alt 3.825 kostdage. Den samlede vægtforøgelse var på 182,2 kg.

Sommeren 1963 var på alle måder god for kolonien, selv om vejret ofte kunne have været bedre. Alle problemerne blev løst på bedste måde. Sundhedstilstanden var god, til trods for, at vi startede med bange anelser. Det sidste lejrskolehold måtte aflyses på grund af influenzaepidemi. Vi måtte igennem en større renselsesproces. Men da ferie børnene indfandt sig, forløb sommeren på ganske normal vis i sundhedsmæssig henseende. Et par enkelte børn måtte hjemsendes på grund af sygdom, og 2 piger og en dreng måtte hjemsendes, fordi de ikke kunne udholde at være borte fra hjemmet i Esbjerg.

Foruden skoleundervisningen i 2 af formiddagstimerne på SH II har alle 3 hold været beskæftiget med forskelligt: sporten har optaget en stor del af tiden, der dyrkedes fodbold, langbold, terrænløb. Desuden udførtes en del vejarbejder, renholdelse af beplantet område, og der blev under en lærers vejledning og hjælp rejst en gyng, god og solid. Den blev til megen glæde for børnene.

Vi har i sommerens løb fået lavet en 25 m lang badebro med trappe, så at tang, grus og muslingskaller nu ikke længere generer ved badningerne.

Drikkevandet har ikke været godt herude, det havde en grim smag, selv om det ikke var sundhedsfarligt. — Til afhjælpning af dette har kommunen ladet installere et vandrensningsanlæg, hvorefter kolonien nu har det fineste drikkevand, man kan tænke sig.

En rask dreng på hold SH II, Villy Olesen, viste nogle dage efter hjemsendelsen fra kolonien en helt modig optræden. Han var på ferie på campingpladsen i Gl. Ålbo (ca. 1 km fra kolonien) og reddede her sammen med en kammerat en stedlig dreng fra druknedøden i Lillebælt

(ca. 60 m dybt). Villy blev i vinter belønnet af carnegiefonden for sin dåd. — Kolonien er stolt af ham.

Socialrådgiverens virksomhed.

(Ved socialrådgiver Irene Christiansen).

Med hensyn til statistikken over forsømmelser kan — vedrørende ikendte bøder — bemærkes, at beløbet på 837 kr. er ikendt for 473 dages ulovlige forsømmelser fordelt på 23 elever. Heraf en enkelt elev med 179 dages ulovlige forsømmelser og et bødepålæg på 463 kr.

463 kr. — det er mange penge — og dog. Bøden er som nævnt pålagt for 179 dages forsømmelser — skoledage. Reelt drejer det sig om 8½ måneds forsømmelse.

Eleven var ikke undervisningspligtig, men tilmeldt et 8. skoleår. Forældrene var klar over, at underskriften var bindende, men trodsede alligevel skolekommissionens afslag på ansøgning om udskrivning. — Bødens størrelse betød ikke noget for dem, for i de 8½ måned kunne eleven med lethed tjene ind til bøden og endda have penge selv.

Formålet med paragraffen må vel have været, at den skulle have en forebyggende virkning, og det kunne den sikkert også have, hvis forældrene vidste, at bøden var så stor, at »det ikke kunne betale sig« at lade en elev forsømme skolen ulovligt. Fra lovgivningsmagtens side tillægges paragraffen åbenbart ikke nogen betydning, for taksten er ikke ændret gennem mere end en menneskealder. Den er fortsat en krone pr. dag og i gentagelsestilfælde 3 kr. pr. dag. Overhovedet ikke bragt a jour med tidens prisniveau. Som det er nu, er paragraffen en hån mod de siddende skolekommissioner, som skal benytte den, hvis forældrene ikke møder i skolekommissionen efter at være blevet til-sagt pr. anbefalet brev i anledning af deres barns ulovlige forsømmelser.

Forældre, der indkaldes for skolekommissionen i anledning af børns ulovlige forsømmelser, er som regel forældre, der er sløse med børns skolegang. Det kunne være, de ville gøre sig større umage, hvis de mærkede, at bøden var af en sådan størrelse, at »sagen« ikke kunne glemmes med det samme.

»Begyndertaksten« måtte fortsat gerne være en krone, for der er jo da heldigvis stadig forældre, på hvem indkaldelsen i sig selv virker, men derefter skulle der være mulighed for at gå op i en langt højere sats end tilfældet er nu, med mulighed for skolekommissionen til selv at graduere efter omstændighederne.

Muligheden for indberetning til børneværnet er til stede. Men naturligt nok er man meget langmodig fra skolens side, inden man tager så alvorligt fat. Børneværnet er lige så langmodig, og alt for meget går i stykker, både for eleven selv og for hele klassen, før sagen er oppe i det høje plan.

Skolevæsenets fritidsvirksomheder.

Om formålet m. v. henvises til det i tidligere årsberetninger anførte. Fritidsvirksomhederne har i tiden 1. oktober 1962—30. september 1963 haft følgende omfang:

Vinterhalvåret:

	Okt. kvartal	Jan. kvartal	
Hobbyvirksomhed	16 hold	15 hold	
Skoleteater	7 »	7 »	
Sløjd	10 »	10 »	
Småsløjd	3 »	3 »	
Gymnastik	8 »	8 »	
Keramik	4 »	4 »	
Husgerning	2 »	2 »	

	50 hold	49 hold	99 hold
Svømning			22 »
			121 hold

Sommerhalvåret:

Skolehaver	4 hold		
Svømning	271 »		
Aletik	4 »		
			279 hold

I alt 400 hold

I oktober kvartal deltog 909 elever, i januar kvartal 897 elever og i sommerperioden 4101 elever, hvilket sammenlagt giver 5.907, hvorefter den gennemsnitlige deltagelse pr. hold har været 15 elever.

Til sammenligning kan anføres, at de tilsvarende tal for de foregående år var:

Oktober kvartal	63 hold
Januar kvartal	42 »
Svømning — oktober og januar kvartaler	28 »
Sommerhalvåret	228 »

I alt 361 hold

med et samlet antal deltagende elever på 4865 elever og en gennemsnitlig deltagelse pr. hold på 13,5 elever.

Den frivillige svømmeundervisning 1963.

Spangsbjergskolens svømmehal.

Vinteren 1962—63.

(Ved overlærer Erik Vind).

Den 1. oktober 1962 startede den frivillige svømmeundervisning i Spangsbjergskolens svømmehal efter følgende plan:

Drenge:

		Hold	Elever
Oktober:	Gammelby, Jerne, Rørkjær og Veldbæk	6	72
November:	Spangsbjerg, Grådyb og Stormgade	6	72
December:	Boldesager, Danmarksgade, Vestre og Østre	6	77
I alt		18	221

Piger:

		Hold	Elever
Januar:	Gammelby, Jerne, Rørkjær og Veldbæk	6	81
Februar:	Spangsbjerg, Grådyb og Stormgade	6	82
Marts:	Boldesager, Danmarksgade, Vestre og Østre	6	93
I alt		18	256

Undervisningen var fra kl. 16,00 til kl. 19,00 mandag, tirsdag, torsdag og fredag. På grund af bassinets begrænsede kapacitet — ca. 50 elever pr. time — havde kun elever fra 4. klasse adgang.

Deltagere.

Skole	Drenge	Piger	I alt
Boldesager	21	45	66
Danmarksgade	7	18	25
Gammelby	21	18	39
Grådyb	1	35	36
Jerne	29	28	57
Rørkjær	20	40	60
Spangsbjerg	53	24	77
Stormgade	18	15	33
Vestre	7	16	23
Østre	41	14	55
Veldbæk	3	3	6
I alt	221	256	477

*Boldesager friluftsbad.**Sommeren 1963.*

(Ved overlærer Erik Vind).

Sommeren 1963 blev et rekordår både med hensyn til deltagere og antal prøver. Deltagerantallet steg fra 2848 i 1962 til 3811 i 1963, og antallet af prøver fra 625 til 779.

Kursus	Dato	Skoler	Hold	Elever
I	13/5—30/5	Grådyb og Spangsbjerg	34	494
II	6/6—21/6	Danmarksgade, Stormgade og Vestre	40	555
III	24/6—12/7	for alle skoler	38	492
IV	15/7—27/7		34	458
V	29/7—10/8		35	528

Kursus	Dato	Skoler	Hold	Elever
VI	12/8—23/8	Gammelby, Jerne og Østre	45	654
	26/8—30/8	Svømmeugen		
VII	2/9—13/9	Boldesager, Rørkjær og Veldbæk	45	630
			271	3811

Undervisningstiden var fra kl. 7,00 til kl. 12,00 i ferien og fra kl. 15,00 til 19,00 før og efter ferien. Der var 7—8 lærere på hvert kursus.

Oversigt over deltagere og prøver:

Skoler	Deltagere	Svømmer- prøver	Fri- svømmer- prøver	Liv- redder- prøver	Prøver i alt
Boldesager	642	71	82	26	179
Danmarksgade	196	35	9	3	47
Gammelby	301	30	12	3	45
Grådyb	263	35	18	18	71
Jerne	525	57	24	9	90
Rørkjær	522	46	20	12	78
Spangsbjerg	264	27	14	15	56
Stormgade	204	24	13	5	42
Vestre	162	23	8	5	36
Østre	384	42	25	7	74
Veldbæk	10	0	0	0	0
Esbjerg realskole	30	3	0	1	4
Udenbys	308	36	15	6	57
I alt	3811	429	240	110	779

Følgende lærere underviste på et eller flere kurser: Kirsten Dige, Ketty Hansen, Ane Lise Sp. Madsen, Inger Madsen, Anna Nedergaard, Asta Nielsen, Sigrid Soulie, Ebbe Arentoft, Ebbe Carlsen, Jørgen Erenbjerg, Kurt Hougesen, Erik Juhl, Flemming Jørgensen, Ove Madsen, Poul Madsen, Ib Nielsen, G. Dakin Petersen, Karl H. Skipper og Erik Vind.

Skolehaven ved Rørkjær skole.

(Ved lærer Harry Elmsen).

Den lange vinter bevirkede, at arbejdet i skolehaven kom for sent i gang, og da kulden og fugtigheden holdt maj måned ud, nåede urterne ikke rigtig at komme i vækst før sommerferien. Da sommervarmen kom samtidig med sommerferien, fik ukrudtet alt for megen magt. Det kniber jo erfaringsmæssigt at få haven passet i ferien, hvor de fleste af børnene er udrejst i kortere eller længere tid. Når skolen begynder igen, er mange af småhaverne derfor helt tilgroede, og så er det fristende for de pågældende børn at løbe fra det hele. Sådan gik det i udpræget grad i år. Der var tilmeldt 60—70 børn, men antallet var mere end halvveret i eftersæsonen. For de, der holdt ud, blev udbyttet godt, både med frugt og grøntsager.

Haven har til stadighed besøg af ubudne gæster. Der er i år ligefrem begået hærværk. Årsagen til, at dette nu har taget overhånd, er den lette

og uhindrede adgang til haven fra Grønnegade gennem det område, der henligger ubebygget og udyrket, efter at nedrivning af nogle huse har fundet sted. Dette forhold er medvirkende til, at mange børn, der gang på gang har set deres arbejde ødelagt og afgrøderne fjernet, har opgivet at fortsætte. Der blev i sommerferien trukket pigtråd mod Grønnegadeområdet, men det var ikke effektivt, og de ubudne besøgte fortsatte. Dette alvorlige problem har ikke mulighed for at blive løst, før bebyggelse af området finder sted i forbindelse med opsætning af et stærkt hegn. Den voksende vanskelighed m. h. t. at holde skolehaven fri for uvedkommende skyldes også i nogen grad det stadigt stigende børnetal i kvarteret p. g. a. det omfattende byggeri, der bevirker nedlægelse af gode legeområder. Kompensation herfor hentes i skolehaven.

Skolehaverne ved Grådybskolen.

(Ved lærer Aksel Madsen).

Skolehaverne åbnede sidst i april med en ganske overvældende tilslutning. Deltagerantallet steg fra sidste års 57 til 137, hvad der medførte, at al disponibel jord måtte tages i brug. Den store tilgang skyldes delvis, at Vestre skole i år blev opfordret til at være med. Alene fra denne skole mødte 41 elever. Haverne har været åbne 8—9 timer om ugen. Hver enkelt elev har været i haverne 4—6 timer om ugen.

Der er i mange af haverne høstet fine afgrøder af blomster og grøntsager.

Præmien for bedste have (gratis have næste sæson) tilfaldt Sonja Bjerring, 6Ba, Grådybskolen.

Sang og musik.

Skolekoncerter.

Skolekoncert afholdtes den 1. marts 1963 i Statsskolens aula.

Skolevæsenets kor og orkester.

(Ved overlærer V. Birch).

I det forløbne år har skolevæsenets pigekor og strygeorkester i det væsentlige fulgt den en gang afstukne arbejdsform. De centrale opgaver har været koncertrejsen til Kreis Lemgo i Tyskland i efterårsferien med 4 velbesøgte koncerter og den efterfølgende koncert i Statsskolens aula samt en kirkekoncert i Zions kirke i april måned. Derudover har man ved flere lejligheder medvirket lokalt ved arrangementer inden for skolevæsenet samt ved Røde Kors ugen i september.

Antallet af deltagere er ligeledes konstant med ca. 25 orkestermedlemmer og 35—40 kormedlemmer.

»Vesterhavsdrengene«.

(Ved Arne Aarøe Hansen).

22/8 1962 havde vi besøg af en optagervogn fra Radio Bremen, vi indspillede et halv times bånd og drengene fik lov til at sende en hilsen til vore kvarterværter fra sommerferien.

- 25—26/8 Flere marchture i spidsen for vognoptog og flere koncerter
1962 i anledning af børnehjælpsdagen i Brande.
14/9 1962 March gennem byen for Dansk Røde Kors, Esbjerg afd.
19/9 1962 Koncert på stadion ved fodboldkampen EfB - Linfield.
21/9 1962 Marchmusik ved skoleidrætsstævnets åbning.
27/9 1962 Marchmusik ved skoleidrætsstævnets afslutning.
30/9 1962 Koncert ved 90 års fødselsdag i Odense.
19/12 1962 Julekoncert i Brørup.
21/12 1962 Julekoncert på Torvet i Esbjerg.
23/12 1962 Julekoncert i Bramminge.

Den 14. januar 1963 modtog Vesterhavsdrengene et tilbud om at give koncert i Weserbergland Festhalle i Hameln, hvor man oprindeligt skulle have haft den jugoslaviske nationalballet. Grundet nægtelse af indrejsevisum til jugoslaverne måtte man se sig om efter »noget andet godt at byde på«, som tyskerne sagde. Valget faldt på Vesterhavsdrengene, der fik turen betalt og endda en skilling til kassen, til gengæld fik tyskerne også en fin koncert, vi var lidt stolte af invitationen.

- 22/4 1963 Medvirken ved Dansk Arbejdes jubilæum på Palads hotel, Esbjerg.
16/5 1963 Forårskoncert på Spangsbjergskolen.
14/6 1963 Marchtur gennem byen til Treenighedskirken i anledning af Valdemarsdag.
23/6 1963 Marchture og koncert ved byfesten i Jels.
25/6 1963 Denne dag forsøgte vi at lave en koncert i byparken. Vi marcherede gennem byen, og ved ankomsten til friluftsteatret så vi, at teatret var næsten fuldt. Vi nåede kun at spille enkelte stykker, inden regnen styrtede ned, her var lykken for en gangs skyld ikke med os.
26/6 1963 gav vi koncert i Varde-hallen for Varde skolevæsen,

og endelig den 29/6 1963 startede vores 16 dages koncertrejse til Tyskland og Østrig — en rejse, der i lighed med tidligere koncertrejser blev en så stor succes, at vi allerede har flere invitationer liggende for en ny koncertrejse, end vi kan overkomme. Vi gav koncerter i Kreis Lemgo, Stuttgart, Wiesloch, Aidenbach, Salzburg samt Büren. Vi fik af Kreis Lemgo overrakt en fanfaretrompet med banner.

Samarbejdende organer.

Esbjerg kommune. Børnebibliotekerne.

(Ved overbibliotekar Ingrid Vig Jensen).

Børne- og skolebibliotekerne havde pr. 31. marts 1963 en *samlet bogbestand* på 80.987 bind, samt 407 sæt (12.280 bind) i klassesætsamlingen.

I årets løb anskaffedes 6.991 bind til udlåns- og håndbogsamlingerne samt 64 sæt (1.792 bind) til klassesætsamlingen. Der kasseredes henholdsvis 2.649 og 2 bind.

Udlånsvirksomheden viser en stigning på 7,6 % eller et *samlet udlån* på 212.625 bind (1961/62: 197.555 bind).

Lånertallet er ikke opgjort, da det kun tælles hvert 5. år.

6. april fejredes *25-årsdagen* for sammenslutningen af børne- og skolebibliotekerne ved en sammenkomst i bibliotekets store sal, hvor alle skolebibliotekarer og medhjælpere mødtes med børnebibliotekets bestyrelse og personale til en festlig aften med taler, sang og underholdning. Overlærer J. Villumsen, Danmarksgades skole, havde som eneste skolebibliotekar været med alle de 25 år.

Ved *fællesmødet* for børne- og skolebibliotekarer nedsattes bl. a et udvalg, der skulle udarbejde nye undervisningskartoteker til skolerne, og i efteråret blev de nye kartoteker færdige til brug.

Bogudvalget har afholdt 7 møder og gennemgået 362 bøger.

Årets børnebøger blev fremlagt og gennemgået for amtets lærere og skolebibliotekarer af børnebibliotekarerne ved årsmødet i januar.

Hovedbiblioteket har været åbent hverdage undtagen lørdage fra kl. 14—19. Der udlåntes på 248 åbningssdage 86.476 bind. (1961/62: 211 åbningssdage, 85.182 bind) en stigning på 1,5 %.

22 klasser har fået 2 timers *biblioteksorientering* på Centralbiblioteket, som afslutning på skolernes biblioteksundervisning.

Skolebibliotekerne udlånte ialt 126.149 bind, en stigning på 12,2 %. Den største stigning faldt på Jerne skole.

Udover de *emnesæt*, som skolebibliotekarerne selv har ekspederet til kolleger i løbet af rådighedstimerne, er der fra hovedbiblioteket udlånt 47 emnebiblioteker. Af særlig eftertragtede emner kan nævnes: Det nære og det fjerne Østen, Afrika, Råstoffer og Danmarks besættelse.

Der udlåntes som enkeltlån 876 bind ønsket af forskellige lærere og 136 *frilæsningsæt* med ialt 4.033 bind. Skolebibliotekarerne har selv udarbejdet 260 frilæsningsæt til de mindre klasser.

Fra fællesklassesætsamlingen udlåntes 433 *klasesæt* med ialt 9.067 bind (1961/62: 346 sæt eller 7.451 bind).

Hylderevision er foretaget på Danmarksgade, Stormgade, Boldesager, Gammelby og Jerne skoler. Gennemgang af bogbestand med henblik på kassation på øvrige skolebiblioteker.

Personalet pr. 31/3 1963.

Overbibliotekar: Ingrid Vig Jensen.

Børnebiblioteket:

Børnebibliotekar: Minna Svensson, Inge Uglvig Christiansen.

Kontorassistent: Grethe Hansen.

Kontormedhjælpere: Margrethe Weiling, Maja Larsen (24 timer ugentlig), Margrethe Pedersen.

Kontorelever: Henny Schmidt, Gerda Andreasen.

Boldesager skole:

Skolebibliotekar: Overlærer Ingolf Mortensen.

Medhjælper: Lærer Niels Nøhr.

Danmarksgades skole:

Skolebibliotekar: Overlærer Just Villumsen.

Medhjælper: Overlærer Hans Schnell.

Gammelby skole:

Skolebibliotekar: Overlærer Jens Lambertsen.

Medhjælper: Lærer Viggo Nielsen.

	Bogbestanden pr. $\frac{31}{3}$ 1963			
	Faglitt.	Skønlitt.	I alt	Heraf på læsesal
Boldesager skole	2.247	3.242	5.489	1.076
Danmarksgades skole	2.515	2.821	5.336	1.334
Gammelby skole	2.222	3.007	5.229	1.052
Grådybskolen	2.569	5.130	7.699	1.057
Jerne skole	2.325	3.217	5.542	1.116
Rørkjær skole	2.735	3.233	5.968	1.491
Spangsbjergskolen	1.725	3.043	4.768	770
Stormgades skole	2.600	3.714	6.314	1.490
Veldbæk skole	851	725	1.576	447
Vestre skole	2.271	2.758	5.029	1.107
Østre skole	2.319	2.822	5.141	1.113
Hovedbiblioteket	7.658	15.238	22.896	2.051
	32.037	48.950	80.987	14.104
Klassesæt	6.668	5.612	12.280	
Bogbestand i alt	38.705	54.562	93.267	14.104

Grådybskolen:

Skolebibliotekar: Overlærer M. Kruse Hansen.

Medhjælpere: Overlærer Ellen S. Nielsen, overlærer Duval Christensen.

Jerne skole:

Skolebibliotekar: Lærer Eli B. Poulsen.

Medhjælper: Overlærer Peter Daugård.

Rørkjær skole:

Skolebibliotekar: Overlærer William Pedersen.

Medhjælper: Overlærer Ulla Vorm.

Spangsbjergskolen:

Skolebibliotekar: Lærer Jørgen Erenbjerg.

Medhjælper: Lærerinde Elisabeth Nielsen.

Stormgades skole:

Skolebibliotekar: Overlærer Laurids Nielsen.

Medhjælper: Overlærer Selmer Krogh.

Veldbæk skole:

Skolebibliotekar: Førstelærer Axel Knudsen.

1962—63

Bogbestanden		Antal udlånte bind			Frilæsningsæt		Læse- sals- besøg
Tilvækst	Afgang	Faglitt.	Skønlitt.	I alt	Sæt	Bind	
505	211	2.434	8.264	10.698	22	456	1.460
336	114	954	3.462	4.416	14	420	850
538	264	2.621	10.807	13.428	29	868	1.267
854	316	6.065	23.914	29.979	56	1.238	1.982
668	184	4.923	19.307	24.230	31	934	1.895
446	374	1.503	5.975	7.478	24	840	1.224
535	17	1.604	7.319	8.923	41	1.155	1.411
432	234	1.792	8.107	9.899	19	517	993
160	56	682	2.116	2.798			
356	120	1.490	5.340	6.830	13	355	545
298	160	1.313	6.157	7.470	11	235	1.144
1.863	599	25.107	61.369	86.476	136	4.033	
6.991	2.649	50.488	162.137	212.625	396	11.051	12.771
1.792	2	5.077	3.990	9.067			
8.783	2.651	55.565	166.127	221.692	396	11.051	12.771

Vestre skole:

Skolebibliotekar: Overlærer K. Bang Mikkelsen.
Medhjælper: Lærer Rasmus Bebe.

Østre skole:

Skolebibliotekar: Overlærer Børge E. Hansen.
Medhjælper: Overlærer Gerda Løkkegaard.

Skolespareafdelingen.

Esbjerg og Omegns Sparekasse giver følgende oversigt:

Indestående pr. 1/8 1962	kr. 1.253.274,14
Indbetalt i sparemærker	kr. 51.239,05
Indbetalt i kontanter	» 398.937,04
	» 450.176,09
Tilskrevne renter	» 70.456,40
Sparepræmier	» 1.884,00
	kr. 1.775.790,63
Udbetalt	» 386.700,68
Indestående ultimo juli 1962	kr. 1.389.089,95

Antal konti den 1/8 1962	8.708
Nye konti	850
	<hr/>
	9.558
Udgåede konti	691
	<hr/>
Antal konti ultimo juli 1963	8.867
	<hr/>

Esbjerg og omegns skolescene.

(Ved skoledirektør
N. P. Andersen).

	Elever	Forældre, seminarie-, aften- og højskole- elever	Indbudte, tilsyn- og ordens- marskaller	I alt	Antal opførel- ser	Sted
Operaen »Ingen mad i dag, men i morgen« 9/10	178	60	3	241	1	Kunstpav.
»To Ansigter« Dansk Folkescene 1., 2. og 3/11	991	829	106	1926	6	Spangsbj.
»Jeppe på Bjerget« Landsskolescenen 11/11, 12/11 (samt 17/11 i Vardehallen)	984	798	72	1854	4	Teatret
»Billy Løgneren« »Arte« (under aften- skolen) 23/11	109	72		181	1	Nye scene
»Mus og Mænd« Landsskolescenen (Andels-Teatret) 16., 17. og 18/2	1035	1139	84	2258	5	Teatret
»Glade Dage« Dansk Folkescene 5., 6., 20 og 21/4	644	644	28	1316	4	Spangsbj.
	3941	3542	293	7776	21	

Esbjerg og omegns skolebio.

(Ved viceinspektør J. Holmberg).

I skolebios 24. sæson er abonmenttallet gået ned fra foregående års 4111 til 2705, fordelt på 3 hold:

Yngste hold (5.—6. skoleår) 899 elever.

Mellemste hold (7.—9. skoleår) 1234 elever.

Ældste hold (10.—13. skoleår) 572 elever.

Hvert hold har set 3 forestillinger, og skolebio har altså formidlet godt 8.000 biografbilletter. Nedgangen skyldes, at 3 af kommunens skoler ikke ønskede at deltage i skolebios arbejde, fordi lærerpersonalet syntes, at der var så megen uro i biografen, at man ikke kunne tillægge forestillingerne nogen værdi. Selv om lærerpersonalets deltagelse i forestillingerne også i år har været temmelig lille, er de dog gennemført i god ro og orden.

Repertoiret, som tilrettelægges i samarbejde med Dansk Skolescene, har været:

Yngste hold: »Forsvundet i Japan«, »Ballonrejsen«, »Hofnarren«.

Mellemste hold: »Den skjulte fæstning«, »Hvor døden venter«, »Kaptajn Buffalo«.

Ældste hold: »Masser af whisky«, »Vredens druer«, »Kirmes«.

Esbjerg kommunale fortsættelsesskoler og Ungdomsnævnets virksomhed.

(Ved skoleinspektør H. Mogensén).

Sæsonen 1962—63 blev knap så omfattende som rekordsæsonen 1961—62. Aftenskolerne havde en tilbagegang på 6 hold med 159 elever. Aftenhøjskolerne havde derimod en fremgang på 2 hold og 34 elever. De unges haver havde en fremgang på 6 elever. Formodningen om, at ungdomsskolens store fremgang i 1961—62 var et engangsfænomen holdt ikke stik. 1962—63 blev for ungdomsskolen et virkeligt godt arbejdsår for de 450 elever fordelt i 26 klasser. Heraf blev 1 klasse med 12 elever undervist på forsøgsbasis efter opfordring fra Direktoratet for ungdomsundervisningen; det drejede sig om den nye transportlinie. Frafaldet var nogenlunde som tidligere, ca. 24—25 %. Bestræbelserne på at samle eleverne på 3 skoler lykkedes ikke, vi måtte bruge 5 skoler.

Teknikerforberedelsen har stadig 2 klasser; i år med 52 elever. 16 elever er i tiden 30. maj til 15. juni til eksamen.

Fagområderne i aftenskolerne har været nogenlunde som hidtil, dog har der i år været hold i latin, samt en del hold i syning af lampe-skærme.

A.O.F. har haft kommunelærer R. Viig Pedersen som forstander og F.O.F. har haft kommunelærer K. Askjær som forstander.

Aftenskoleudvalget, ungdomsskoleudvalget og ungdomsnævnet har interesseret fulgt arbejdet og har aflagt besøg i de forskellige afdelinger.

I den efterfølgende redegørelse henviser tallene i parentes til 1961—62.

Aftenskolen:

I 1962—63 gennemførtes 210 kursus (216) med 3.808 elever (3.967), 18,1 i gennemsnit pr. hold (18,3). Undervisningens omfang opgøres i elevtimer, hvoraf der i 1962—63 var 203.899½ (211.395½). Heraf forsømtes officielt 52.628½ (60.112) eller 25,7 % (28,4 %). Reelt forsømtes 34.247 elevtimer (44.673).

Eleverne fordeler sig således:

2.816 kvindelige (2.806) heraf 649 14-18 år, 598 18-25 år, 1.569 derover
992 mandlige (1.161) heraf 237 14-18 år, 233 18-25 år, 522 derover

Fordeling af kursus:

	Antal kursus	Elever	Elevtimer
Aftenskolen	66 (74)	1.136 (1.227)	84.852½ (83.842)
A.O.F.	63 (69)	1.211 (1.308)	55.606½ (61.293)
F.O.F.	57 (41)	1.048 (795)	45.075 (38.023)
Esbjerg husmoder- forening	15 (14)	246 (233)	11.698½ (13.573 ½)
L.O.F.	7 (10)	115 (243)	4.352 (7.864)
Dansk kvindesamfund ...	1 (6)	20 (102)	1.035 (4.440)
Øvrige tilmeldte	1 (2)	32 (59)	1.280 (2.360)

Fagene fordeler sig således:

	Antal kursus	Elevtal	Elevtimer
Håndgerning	65 (66)	1.085 (1.089)	64.271 (65.172)
Husgerning	10 (17)	232 (330)	16.325½ (22.162)
Engelsk	14 (11)	266 (213)	9.080 (8.120)
Tysk	25 (29)	472 (620)	18.799 (24.418)
Fransk	3 (2)	61 (46)	2.060 (1.900)
Maskinskrivning	20 (22)	302 (320)	12.896 (13.220)
Regning	2 (5)	39 (79)	1.484 (2.808)
Dansk	3 (2)	59 (38)	2.318 (2.297)
Porcelænsmaling, tegning og maling	14 (16)	255 (313)	14.850 (17.716)
Bogbinding	4 (4)	64 (68)	3.987 (4.408)
Sløjd	4 (6)	52 (85)	3.204 (5.160)
Sang og musik	8 (7)	144 (116)	5.622 (5.462)
Forskellige fag	36 (27)	725 (605)	26.263 (18.752)
Teknikerforberedelsen*) ...	2 (2)	52 (45)	22.740 (19.800)

Forskellige fag omfatter: fysik, stoftryk, bogføring, samarittergerning, italiensk, latin, samfundslære, motorlære, søvejsregler, meteorologi.

*) omfatter dansk, engelsk, regning, matematik og fysik.

Miss Sun
fra Hong Kong og
mr. Qutiauha
fra Nigeria.

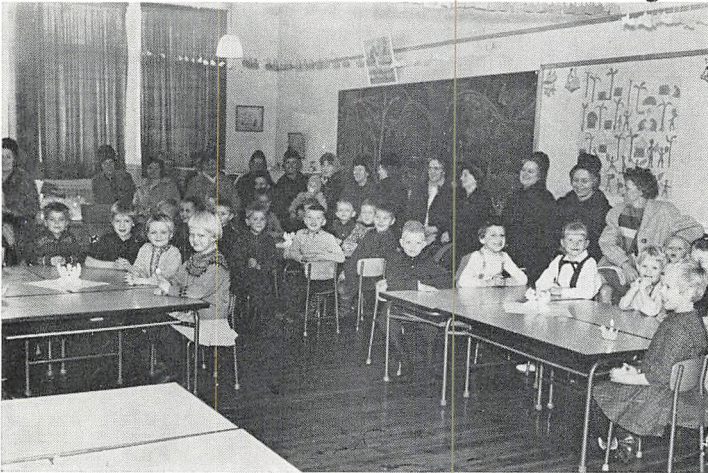
Pigerne på Grädybskolen i fuld
gang med at sy djellabah'er til
børnene i Algeriet.

»Operation brød«.

»Løsladelse« på Grådybskolen.

Julestue i børnehaveklassen,
Grådybskolen.

»Aprilsnarrene«,
Grådybskolen.

Husgerning fordeler sig således:

	Antal kursus	Elever	Elevtimer
Aftenskolen	3 (3)	74 (71)	6.989½ (6.958)
Esbjerg husmoderforening	3 (3)	66 (59)	3.958½ (3.629 ½)
Dansk kvindesamfund	1 (5)	23 (84)	1.035½ (3.360)
A.O.F.	3 (6)	69 (116)	4.342½ (8.214)

Af eleverne i husgerning var 221 (300) kvinder og 11 (30) mænd.

Medhjælp ved tilsynet har været: viceinspektør E. Bøgh Hansen, viceinspektør K. Bjørholm, kommunelærerne Bent Otto Jensen, Niels Hansen Nielsen, Villy Nielsen, Åge Sørensen, O. Falsig og Egon Nielsen.

Aftenhøjskolen:

Der gennemførtes 10 kursus (8) med 213 elever (179) og 7.453½ elevtimer (6.302). Heraf forsømtes officielt 2.192½ (1.547), reelt 1.606 (1.129). Den reelle forsømmelsesprocent er her 21,5 (23,9).

Aftenskolen*)	1 hold (1)	34 elever (9)	612 elevt. (288)
A.O.F.*)	6 » (4)	111 » (89)	3.547½ » (2.654)
F.O.F.	2 » (1)	38 » (21)	1.764 » (588)
L.O.F.	0 »	0 » (0)	»
Museumsforening ...	1 » (1)	30 » (28)	1.530 » (1.932)
Litteraturforening ..	0 » (1)	0 » (35)	0 » (840)

*) heraf 1 foredragsrække.

Fagene: 4 samfundslære, 2 psykologi, 2 hjemstavnslære, 1 astronomi, 1 kunstforståelse.

Ungdomsskolen:

Der oprettedes 26 klasser med 450 elever (26 kl. — 444 elever). Ved afslutningen den 7. marts var der 316 elever tilbage (296).

Af eleverne var 233 piger (225) og 217 drenge (219).

Frafaldet var i år 29,8 % (33,3).

Piger: Almen ungdomsskole klasse A:

6 klasser (6), 99 elever (111), sluttede med 69 (66).

Piger og drenge: Almen ungdomsskole, liniedelte klasser:

10 klasser (7), 185 elever (117), sluttede med 136 (102).

Piger og drenge: Erhvervspræget ungdomsskole, handelsklasserne:

5 klasser (9), 87 elever (132), sluttede med 57 (78).

Drenge: Erhvervspræget ungdomsskole:

Værkstedsklasse: 4 klasser (3), 67 elever (62), sluttede med 46 (40).

Transportlinie: 1 » (0), 12 » (0), » » 8 (0).

Fiskerklasse: 0 » (1), 0 » (22), » » 0 (10).

I alt: 26 klasser (26), 450 elever (444), sluttede med 316 (296).

Elevernes fordeling efter antal år i ungdomsskolen:

	Piger	Drenge	I alt
1. års elever	200 (177)	166 (164)	366
2. » »	22 (33)	33 (49)	55
3. » »	11 (15)	18 (6)	29
I alt	233	217	450

Fordeling efter alder:

	Piger	Drenge	I alt
14 år	116	58	174
15 »	89	70	159
16 »	15	67	82
17 »	13	22	35
I alt	233	217	450

Fordeling efter beskæftigelse:

	Piger	Drenge	I alt
Bude		47	47
På værksted og fabrik uden lærekontrakt	29	72	101
Ved landbrug		4	4
Husligt arbejde — barnepiger	86		86
Butik, kontor, uden lærekontrakt ...	16	10	26
Kontor- og handelslærlinge		3	3
Lærlinge i håndværk og industri ...		22	22
Skoleelever 7. klasse	9	3	12
8. »	37	43	80
9. »	2	4	6
eksamensklasser	43	9	52
Uden beskæftigelse	11		11
I alt	233	217	450

Der har været meget stor søgning til klubaftenerne, til tider for stor til lokalerne. Som sædvanlig var der film og anden underholdning ind mellem de faste arrangementer. Af fester var der nytårsfest og afslutningsfest med meget stor deltagelse. Eleverne har igen i år deltaget i bordtennisturneringen med de øvrige klubber. Af virksomhedsbesøg kan nævnes: alle elever: Vestkysten, Politigården, Tovværksfabriken, enkelte kl.: Artika, Ford, Vestergård, Blichfeldt.

Som nævnt i indledningen oprettedes i slutningen af januar en forsøgsklasse: Transportlinien. Det var et noget uheldigt tidspunkt at starte et forsøg, men det lykkedes dog at samle 12 elever, hvoraf de 4 ret snart forsvandt. Klassen havde 18 timer ugentlig i 8 uger, ialt 144 timer, svarende til Transportliniens 1. trin. Eleverne var ivrige efter at lære noget, især de praktiske fag i motorværkstedet. Værkstedet er

nu monteret, så det opfylder de krav, den kommende undervisningsvejledning stiller.

Alt i alt et godt arbejdsår, skolens 24.

De i sidste årsberetning omtalte vejledninger og betænkninger er endnu ikke udkommet, ligesom der ikke foreligger noget om forpligtelsestidspunktet.

Kommunelærer Rasmus Bebe har igen i år haft den daglige ledelse af skolen.

De unges haver:

Beliggenheden og den stærke blæst må vist tilskrives årsagen til, at denne afdeling stadig ikke er særligt godt besøgt.

Der var 1 hold med 31 elever (25), heraf 8 kvinder (6) og 23 mænd (19) med i alt 3.224 elevtimer (2.550). Heraf forsømtes 982 (908). Forsømmelsesprocenten 30,4 (35,6).

Forsøgsassistent Jess Seidler varetog som sædvanlig undervisningen.

Kulturelle arrangementer:

Aftenskolen har i år haft 4 arrangementer, nemlig »To ansigter«, »Jeppe på Bjerget«, »Mus og Mænd« samt »Glade dage«.

Fjernsyn og helaften-film må i øvrigt som tidligere tillægges skylden for den ringe tilslutning til teaterforestillingerne.

Med denne beretning bringer jeg en tak til alle, der har været medvirkende til gennemførelsen af en god sæson. Takken gælder især ungdomsnævn, ungdomsskoleudvalg, aftenskoleudvalg, amtsungdomsnævn, ministerium, skoledirektøren, skoleinspektørerne, oplysningsforbund, foreninger, pressen samt medarbejdere til tilsyn og på kontoret, og ikke mindst den store lærerstab.

Ungdomsnævnets virksomhed.

Ungdomsnævnet, ungdomsskoleudvalget og aftenskoleudvalget har i den forløbne sæson nøje fulgt skolevirksomhedens forskellige områder. Medlemmerne har aflagt besøg i alle afdelinger og der fået et indtryk af arbejdet.

Udover de allerede nævnte områder har ungdomsnævnet beskæftiget sig med:

1. Ungdomskostskolen i Holsted:

Esbjerg råder over 9 fripladser på skolen. Som i de tidligere år har der været afholdt 2 kursus for piger og et kursus for drenge. Ungdomsnævnet har tildelt 14 piger og 4 drenge fripladser på skolen.

2. Elever på ungdoms- og efterskoler:

I årets løb kom der nye regler for opnåelse af statsunderstøttelse, således at alle — uanset indkomst og formueforhold — kan opnå halv-

delen af den godkendte betaling i tilskud. Samtidig ophævedes kommunernes ret til refusion af de kommunale tilskud. Ungdomsnævnet vedtog, at man fortsat ville yde tilskud i særlige tilfælde, således at ingen blev stillet dårligere end under den gamle ordning. Der er ydet tilskud til 12 piger og 3 drenge med ialt ca. 4.000 kr. I 1961—62 15 piger og 12 drenge med ialt ca. 8.000 kr., hvoraf vor andel var ca. 4.000 kr.

3. Fritidsklubberne:

Der har været en klub mindre (»Fremad«), men de øvrige 3 havde flere medlemmer, og de mødte flittigt både før og efter jul og har arbejdet godt med de for hånden værende muligheder.

Samarbejdet mellem de 3 »åbne« klubber, de 3 »sociale« klubber og ungdomsskolens klub har været fortsat.

Fritidsklubben i Kongensgade, leder A. Skeem.
 » » »Centrum«, leder Kaj Jensen.
 » » »Jerne idrætsforening«, Jerne,
 leder Erik Nielsen.

Medlemstal og fremmøde:

Kongensgade	158	medlemmer (111),	70	fremmødte pr. aften
»Centrum«	79	» (72),	40	» » »
»Jerne«	112	» (68),	65	» » »

I alt 349 medlemmer (324)

Medlemmerne fordeler sig efter alder og køn således:

	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Piger	16	22	25	16	3	82
Drenge	50	77	69	54	17	267
I alt	66	99	94	70	20	349

Efter erhverv fordeler de sig således:

130 skoleelever, 103 lærlinge, 47 arbejdsdrenge, 9 fabriksarbejdere, 35 bybude, 11 husassistenter og 14 i forskellige andre erhverv.

Som tidligere år har hobby-arbejdet beskæftiget mange, især i tiden før jul. Ellers er det de mange spil: bordtennis, billard, bob o. l., der sysselsætter medlemmerne. Der bliver dog også tid til sang, oplæsning, film — både underholdende og belærende, samt til besøg på forskellige steder, f. eks. Vestkraft, Esbjerg Højskole, Vestkystens bladhus, Falck, Politistationen, F. V. Mortensen. Endvidere har der været enkelte week-end ture. Bordtennisturneringen har igen i år været præget af god tilslutning.

Med denne beretning bringer ungdomsnævnet en tak til godkendende og bevilgende myndigheder, til lærerstab og medarbejdere i de forskellige afdelinger samt til pressen for god omtale.

Esbjerg kvindeforeningers børneparkering.

(Ved Helene Kjærsgaard Jensen).

Siden november er der åbnet tre børneparkeringer i Esbjerg. Det er Esbjergs kvindeforeninger, der står bag børneparkeringerne, og initiativet blev taget af fru Inger Marie Jørgensen, der i en årrække har haft børneparkering for deltagerne i sine studiekredse. Kvindeforeningerne er følgende: Dansk Kvindesamfund, Socialdemokratisk Kvindeudvalg, Venstres Kvindekreds, Konservativ Kvindekreds, Afholdsbevægelsens Kvinder, Den cooperative Husmoderforening og Esbjerg Husmoderforening.

Børneparkeringen var i første række tænkt som en håndsrækning til de hjemmegående husmødre, så at de kunne melde sig til oplysningsudvalgenes netop i år oprettede eftermiddagskurser. Da børneparkeringen af forskellige grunde først kom igang i november, afhjælpes nu fortrinsvis det behov, der er i al almindelighed, hvis en moder skal til tandlægen, lægen, frisør, eller blot har brug for en tiltrængt frieftermiddag. Vi håber, at oplysningsudvalgene vil være opmærksomme på børneparkeringens tilstedeværelse ved tilrettelæggelse af næste sæsons kurser.

Børneparkeringen har hidtil været ledet af fru Nordahl Jensen, der har en særlig evne til at skabe den atmosfære af tryghed og beskæftigelse i passende blanding, som småbørn befinder sig så godt ved. På den sidst oprettede børneparkering på Spangsbjergskolen vil lærerfruerne Svinkløv og Frøsig lede arbejdet. Alle tre steder findes der frivillige hjælpere efter behov, og eventuelt en stor skolepige, som lederne selv skaffer tilveje og aflønner, om ønsket. Mødre tager deres børn med den ene dag og efterlader dem i børneparkeringen, den næste kommer de igen og bliver for at hjælpe til. For enebørn er det en dejlig oplevelse at være mellem andre børn, og man har oplevet, at de små børn har spurgt deres mor, om de snart skulle derhen igen.

Mødrene betaler 50 øre i timen pr. barn. Lederne får beløbet ubeskåret, og anskaffer selv heraf, hvad de måtte have brug for af materiale udover det forærede legetøj. Lego-fabrikkerne i Billund har således efter ansøgning fra fru Nordahl Jensen skænket tre store kasser med legetøj, hver til en værdi af over 100 kr. Der føres en bog over, hvor mange børn der kommer, og deres alder.

Børneparkeringen er åben om tirsdagen på Vesterhavspavillonen, om onsdagen på Spangsbjergskolen, om torsdagen på Jerne skole, alle dage fra kl. 14—17. Skolevæsenet stiller klasseværelser med småbørns-møbler til rådighed. Vi er naturligvis meget glade for skolernes hjælp, også fordi skolerne er kendt af folk i byen, og de små finder det særligt spændende at gå derhen, hvor deres store søskende færdes om formiddagen.

Kvindeforeningerne har nedsat et arbejdsudvalg til støtte for lederne og til at tage sig af, hvad der måtte opstå af problemer. Dette udvalg er valgt af kvindeforeningernes samlede formænd og består af følgende: Formand, fru Helene Kjærsgaard Jensen, kasserer, fru Agnethe Anderskov, fru Vilhelmine Hansen og fru Karen Trolle.

På given foranledning vil vi gerne til slut pointere, at børneparkeringen er ment som en nødhjælp, en håndsrækning til Esbjergs husmødre i en tid, hvor det er så vanskeligt at få hjælp i huset, så at de kan ordne deres personlige forehavender, som nævnt ovenfor, i tryghed for, at deres børn bliver passet. Børnene passes af andre mødre og under ansvar, også fra Kvindeforeningernes side. En mor, der i stedet for forjaget og nervøs, kommer forfrisket og afslappet hjem fra sin bytur, tager frisk og med godt humør fat på arbejdet i hjemmet igen, og det bliver i sidste instans til gavn for hendes børn. Hun kan »sætte sine børn af« i børneparkeringen den dag og i det tidsrum, hun har brug for det, uden at skulle forpligte sig til at gøre det hver dag og for en længere periode. Og betalingen er så lille, at enhver vil kunne få råd til den.

Vi håber, at Esbjergs kvindeforeningers børneparkering må blive til gavn og glæde for Esbjergs husmødre og deres børn.

Esbjerg årskursus for lærere og lærerinder i Ribe amt.

(Ved skoleinspektør Sv. Å. Werborg).

I året 1962—63 undervistes på 22 hold i alt 352 kursister — 140 fra Esbjerg og 212 fra andre steder i Ribe amt; alt ialt gennemførtes 1.167 lærertimer eller 18.970 elevtimer.

Der blev afholdt årskursus i h. t. Danmarks Lærerhøjskoles bestemmelser i følgende fag:

Dansk, engelsk, tysk, historie, fysik, geografi og metalsløjld; desuden blev afholdt kursus til uddannelse af læseklasselærere.

Ved årsafslutningen blev det officielle bevis uddelt til 12 i dansk, 20 i tysk, 1 i historie, 16 i geografi, 15 i metalsløjld og 24 for læseklassekursus.

Der har været afholdt kortere metodiske kursus i bibliotekskundskab og læsestuearbejde, i regnskabsføring, husgerning, maskinskriv-

ning, dansk grammatik, formning, pigegymnastik, musik og tegningslæsning.

Til afholdelse af de forskellige kurser er der fra staten modtaget 36.006 kr.; desuden har vi den glæde, at Ribe amt, Esbjerg, Ribe og Varde kommuner har bevilget os tilskud på henholdsvis 7.000 kr., 8.926 kr., 500 kr., og 600 kr., uden denne støtte ville det ikke have været muligt at gennemføre kurserne; eleverne har indbetalt 2.505 kr.

Friluftsbadene.

Med hensyn til størrelse og udstyr m. v. henvises til det i årsberetningen for 1957—58 anførte.

Badene har i sommeren 1963 været benyttet i følgende omfang:

Boldesager friluftsbad.

Åbent i tiden 10. maj—15. september 1963.

	Driftstimer		Bade	
	1963	1962	1963	1962
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	337	(278½)	14.786	(12.367)
Skolevæsenets fritidsvirksomhed ...	360	(350)	37.509	(26.516)
Esbjerg statsskole	34	(27)	844	(525)
Sct. Nicolai skole	18 ¹⁾	(19 ¹⁾)	128	(130)
Esbjerg seminarium	38	(32)	684	(480)
Svømmeklubben »Esbjerg«	154½	(95½)	8.100	(3.700)
Statens gymnastikinspektion	44½ ¹⁾	(39 ²⁾)	924	(897)
Dansk livredningsforbund	13	(11)	158	(147)
Offentligheden	405	(380)	21.475	(14.122)
	1374	(1200)	84.608	(58.884)

¹⁾ 15 timer i 1963 og alle timer i 1962 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden.

²⁾ 15 timer i 1963 og 13 timer i 1962 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer under fritidsvirksomhedens benyttelse og er ikke medtaget i sammentællingen.

Grådybbadet.

Åbent i tiden 10. maj—15. september 1963.

	Driftstimer		Bade	
	1963	1962	1963	1962
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	322	(275)	14.477	(11.058)
Skolevæsenets »svømmeuge«	25	(25)	1.500	(1.400)
Esbjerg realskole	23 ¹⁾	(19 ¹⁾)	626	(472)
Statens sømandsskole	64	(65)	1.232	(2.290)
Sønderjydske artilleriregiment, Varde	28½	(17)	855	(550)
Svømmeklubben »Esbjerg«	37	(36)	1.000	(830)
Offentligheden	916	(880)	61.768	(46.216)
	<hr/>		<hr/>	
	1397½	(1306)	81.458	(62.816)

¹⁾ 18 timer i 1963 og 11 timer i 1962 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden og er ikke medtaget i sammentællingen.

Som det vil ses, har der i de to bade i 1963 tilsammen været 166.066 bade mod 121.700 i 1962.

Tilsvarende viser tallene for offentlighedens benyttelse 83.243 bade i 1963 mod 60.338 i 1962.

Sydjysk Ungdomskostskole, Holsted.

(Ved forstander S. N. Friborg).

I det forløbne skoleår har vore elevtal for de to pigehold været på henholdsvis 34 og 39, mens det for drengeholdet var 22, eller i alt 95 elever. Den nedgang i elevtallet, vi i fjor kunne konstatere, er altså fortsat i omtrent samme tempo (60—61: 114, 61—62: 105, 62—63: 95), men dermed venter jeg, at vi har nået bunden. Ganske vist viste vort forårshold 63—64 en yderligere nedgang på 2 til 32 elever, men til gengæld viser vort efterårshold en fremgang på 3 elever til 42 elever mod i fjor 39 elever.

At der er forbindelse mellem nedgangen i vort elevtal og forøgelsen af elevtallet i kommunernes 8. og 9. klasser synes at fremgå af følgende oversigt over, fra hvilke klasser vore elever er kommet i det forløbne skoleår:

Forårsholdet 1962: 34 elever, deraf 2 fra 6., 19 fra 7., 12 fra 8., 1 fra IV m.

Efterårsholdet 1962: 39 elever, deraf 3 fra 6., 12 fra 7., 18 fra 8., 3 fra 9. og 3 fra IV m.

Vinterholdet 1963: 22 elever, deraf 4 fra 6., 5 fra 7., 8 fra 8. og 5 fra 9.

Men der er imidlertid et helt andet spørgsmål, som måske burde overvejes nærmere. De kommuner, som ejer og driver Sydjysk Ungdomskostskole, må tilsammen have over 40.000 børn i deres skolers forskellige klasser. Det vil igen sige, at der hvert år i disse kommuner udskrives over 4.000 børn efter endt skolegang. — Mon ikke der blandt disse 4.000 børn er langt over 120, som trænger til nogle måneders

ophold på en kostskole? Jo, tallet er uden tvivl langt større end 1 barn af hver 33, som forlader skolen.

Hvordan kan det da være, at skolen her i de sidste par år ikke har været fyldt, selv om et større antal børn går i skole et eller to år længere end før? Jeg tror, at årsagen må være, at der er en del klasselærere, skolelæger, skolepsykologer, erhvervsvejledere og måske også skoleledere, som endnu ikke har hørt om denne skoles eksistens og ikke er klar over, at de kan hjælpe et barn, der trænger til miljøforandring, ved at skaffe det nogle måneders ophold på Sydjysk Ungdomskostskole, og vel at mærke uden ekstra udgift for kommunen (kommunens udgift for 1 elev her i ti måneder, undervisning, kost og logi, 1.120 kr. — Udgiften for 1 elevs undervisning, ÷ kost og logi, i kommuneskolen ca. 854 kr.).

Skolens lærerstab er uændret med undtagelse af, at gymnastiklærerinde frk. Henny Hansen er afløst af frk. Else Petersen. Bestyrelsen er den samme som i fjor. Skolens bygningsmæssige tilstand er den samme som i fjor, idet vi stadig ikke har opnået moderniseringstilladelse. I undervisningen er sket den ændring for pigerne, at vi har gennemført linjedeling: almen linje, husholdningslinje samt kontor- og butikslinje.

Regnskabsoversigt.

Udgifter til skolevæsenet 1962—63.

Den samlede konto 16 i Esbjerg kommunes driftsregnskab viser følgende poster:

1. Lærerløbninger m. v.	2.239.242,83 kr.
2. Løbninger til pedeller m. v.	300.101,82 »
3-1. Skolelægeordningen	154.336,87 »

Overføres 2.693.681,52 kr.

	Overført	2.693.681,52 kr.
3-2. Tandpleje		654.144,49 »
4-1, 2 og 11. Bygninger og inventar		307.810,61 »
4-3. Gas, belysning, vand og varme		458.036,84 »
4-4. Rengøring		1.232.576,38 »
4-5. Skatter, afgifter og forsikringer		18.164,41 »
4-6. Kontorhold		277.765,98 »
4-7, 8 og 9. Forrentning og afskrivning		1.782.074,53 »
4-10. Skolebotanisk have		5.238,62 »
5-1. Undervisningsmidler		984.688,22 »
5-2. Lærebogsamlinger		15.359,95 »
5-3. Tilskud til skole- og børnebiblioteker		107.428,97 »
5-4. Stipendier til elever over den under- visningspligtige alder		22.850,00 »
6. Befordring af skolebørn til og fra kommunens skoler		15.555,60 »
7. Tilskud til undervisning af børn i andre kommuners skoler		31.354,96 »
8. Andre udgifter		961.592,60 »
21. Tilskud til statsskoler		105.643,00 »
31. Tilskud til private skoler		19.800,00 »
42. Ungdomsskoler og aftenskoler m. v.		274.770,54 »
43. Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.		385.177,72 »
44. Skolebespisningen		275.452,30 »
		<hr/>
		10.629.167,24 kr.
9. Indtægter		384.220,65 »
		<hr/>
		10.244.946,59 kr.

I disse udgifter er indeholdt følgende beløb, der ikke vedrører skolebørnene i kommunens skoler:

Tilskud til undervisning af børn i andre kommuners skoler		31.354,96 kr.
Udgifter ved offentlighedens benyttelse af Boldesager friluftsbad og Grådybbadet		60.559,98 »
Tilskud til statsskoler		105.643,00 »
Tilskud til private skoler		19.800,00 »
Udgifter til ungdomsskoler og aftenskoler m. v.		274.770,54 »
Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.		385.177,72 »
		<hr/>
		877.306,20 kr.

Efter fradrag af disse poster udgør kommunens netto-
udgifter 9.367.640,39 kr.

Når hertil lægges

de i denne sum fradragne tilskud fra staten ved-
rørende

lærerlønninger 9.934.691,45 kr.

Overføres 9.934.691,45 kr. 9.367.640,39 kr.

	Overført	9.934.691,45 kr.	9.367.640,39 kr.
skolelægeordningen		92.026,68 »	
forrentning af og afdrag på skolelån		19.554,92 »	
stipendier til elever over den undervisningspligtige alder		66.900,00 »	
fritidsvirksomheder for skole- elever		44.125,00 »	
8. og 9. klasser		121.824,00 »	
læreres deltagelse i kursus		57.122,25 »	
foreningers m. fl. benyttelse af lokaler		29.135,36 »	
realskoler		44.082,50 »	
skolebespisningen		106.481,92 »	
			10.515.944,08 »
og de fradragne vederlag fra andre kommuner og fra forældre			132.056,54 »

fremkommer følgende udgift vedrørende skolebørn i
kommunens skoler 20.015.641,01 kr.

Den gennemsnitlige udgift pr. skolebarn og pr. indbygger.

Kommunens udgift efter fradrag af oven- nævnte skolebørnene i kommunens skoler	Pr. barn (9.631)	Pr. indbygger (55.803)
uvedkommende udgifter	972,66 kr.	167,87 kr.
Tilskud fra staten	1.091,88 »	188,45 »
Vederlag fra andre kommuner og fra for- ældre	13,71 »	2,37 »
	2.078,25 kr.	358,69 kr.

	Pr. barn		Pr. indbygger	
	Kommunens udgift	Total udgift	Kommunens udgift	Total udgift
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1955—56	591,27	1.005,62	102,20	173,82
1956—57	610,01	1.062,35	107,59	187,37
1957—58	612,32	1.113,32	110,11	200,20
1958—59	615,31	1.234,91	108,87	218,50
1959—60	657,00	1.315,06	117,75	235,69
1960—61	714,30	1.406,85	127,61	251,34
1961—62	854,76	1.853,32	151,34	328,14
1962—63	972,66	2.078,25	167,87	358,69

Efterskrift.

En årsberetning er ifølge sagens natur et referat af noget forbigangent, og jeg har i en tidligere årsberetning på dette sted understreget referatets ufuldstændighed derved, at selve de mange arbejdsdages menneskelige indhold ikke kommer til udtryk i et så summarisk referat.

For den, der udarbejder årsberetningen, er den dog mere end blot og kort referatet. Man opfatter den mere som *status*, hvilket indebærer ikke blot tilbageblik og dom over det forbigangne, men også en fremadskuen.

Om man skulle indkredse det tankesæt, der i en sådan fremadskuen situation, er det karakteristiske, toner begrebet *forventning* ind i billedet: forventning til lovgiverne og andre bestemmende myndigheder, der — synes man vel i en sådan situation — knap nok hidtil har svaret til forventningerne. — Forventning til de mange menige medarbejdere, der vel næppe heller alle og helt har svaret til forventningerne.

Og sluttelig forventningerne til sig selv: Slår man sig til tåls med, at situationen er den selvsamme, man oplevede, når man som ung lærer nærmede sig klassen og beherskedes af en fornemmelse af intet at kunne udrette, hvis de derinde i klassen ikke ville hjælpe mig?

Eller er det ikke snarere ganske enkelt dette, at heller ikke jeg indfriede, hvad andre forventede af mig?

Alles forventninger til alle er store, ofte *for* store og derfor kilden til en utilfredshed, der sikkert kunne mindskes, om forventningerne i højere grad centreredes om egen person.

N. P. Andersen,
skoledirektør.